

KIÉRT SZÓL AZ ISKOLACSENGŐ?

Politikusok, közgazdászok és meghatározó gazdasági szereplők az ország súlyos pénzügyi-gazdasági helyzetéért egyebek között, időnként kizárólag, a túlméretezett államot, a nagy közszolgálati létszámot és béreket teszik felelőssé. A közoktatás pedig, mint a közszolgálat legnagyobb ágazata, elkerülhetetlenül célterülete, ha úgy tetszik, áldozata a megszorításoknak, a "reformoknak".

Az ezzel kapcsolatos retorika azonban gyakran félrevezető vagy tévedésen alapul. Nézzük a politika és a gazdaság szereplői részéről megfogalmazott leggyakoribb érvet, a demográfiai adatokra történő hivatkozást! Sokan azt mondják - köztük a miniszterünk is -, hogy miközben csökken a gyermeklétszám, változatlan, sőt nőtt a pedagóguslétszám. Igaz-e e az állítás?

Az általános iskolások létszáma a rendszerváltás óta több százezer fővel csökkent. Az 1990/91-es tanévben meghaladta a 1 177 000 főt, míg a most induló tanévben már csak 845 549 tanuló ül az iskolapadokban. Ugyanakkor a pedagógusok létszáma a közoktatásban kisebb nagyobb ingadozással, de változatlan, kb. 165 000 fő. Ha azonban az egyes intézménytípusokat nézzük, egészen más a demográfiai kép és a tanári létszámváltozás is.

Az óvodában, a sajnos lényegesen kevesebb gyerekkel ma több, mint 3 ezerrel kevesebb óvodapedagógus foglalkozik, és az óvodák többségében már nincs takarítónő, szakképzett technikai személyzet. Az általános iskolákban több, mint 11 ezer fővel kevesebben tanítanak, és a követhetetlen fenntartói intézkedések, kiszervezések miatt a nem pedagógus létszám gyakorlatilag meghatározhatatlan.

A rendszerváltás időpontjában a 14-18 éves korosztály közel fele hagyományos szakmunkásképzőbe járt, mára ez az arány a mai szakiskolai intézményhálózatban 20 százalék alá csökkent. Ez a változás nemcsak a pedagóguslétszám-szükségletet növelte, hanem e korosztály képzésére fordított központi és helyi költségvetési forrásokat is. A rendszerváltás óta a gimnáziumban tanuló diákok létszáma kb. 80 ezer, a szakközépiskolában tanulóké több mint 50 ezer fővel növekedett. Teljesen nyilvánvaló, hogy itt jelentős a pedagóguslétszám-növekedés is. Ha mindehhez a magyar településszerkezetből fakadó egyszerű tényit is figyelembe vesszük, miszerint az önkormányzatok jelentős része 1 óvodát, illetve általános iskolát tart fenn, többnyire évfolyamonként 1-1 csoporttal, osztállyal, nyilvánvaló, hogy itt sem lehet automatikus összefüggést kimutatni a gyermeklétszám csökkenése és a pedagóguslétszám között. Az, hogy mennyi pedagógusra van szükség, ezeken a helyeken, nemcsak a tanulólétszám függvénye, hanem az intézmény fenntartásáé. Ha 10 fővel működik egy óvoda, akkor is ugyanúgy szükség van óvónőre, mintha 28-30 fős lenne a csoport. Ezért tartom hamis, a társadalmat félrevezető véleménynek a gyermeklétszám és a pedagóguslétszám elemzés nélküli, globális összevetését. Ráadásul a gyermeklétszám-csökkenéssel párhuzamosan jelentősen nőtt a hátrányos helyzetűek aránya, amely a pedagógusfoglalkoztatást is nagymértékben befolyásolja.

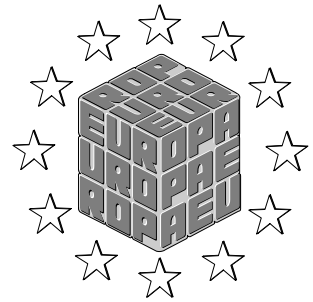
A nyári jogszabály-változtatások legnagyobb vihart kavaró része, a pedagógusok kötelező óraszámának emelése volt. Az ezzel kapcsolatos kommunikáció ugyanúgy igaztalan és a társadalmat félrevezető, mint a korábban már felsoroltak. Érthetetlen, és az oktatáspolitikai részéről elfogadhatatlan, hogy a tanítási órát összevetik, illetve összetévesztik a pedagógus teljes munkaidejével, a tanórán kívüli komplex feladatrendszerrel. Mintha egy, a munkáját átlagos színvonalon végző pedagógusnak a tanítási órán kívül semmi dolga nem lenne. A közoktatás ráadásul nemcsak oktat, hanem nevel, sőt, talán elsősorban nevel is. A pedagógusok munkájának minőségéről és a munkaidőkeretről sommásan nyilatkozik ezt a tényt teljesen figyelmen kívül hagyják.

Márpedig az egész társadalom számára fontos, hogy közpénzekből működő közintézmények, akár az egészségügy, akár a kultúra, akár a közigazgatás, akár az oktatás szolgáltatását igénybevevők (diákok, betegek, ügyfelek), és a benne dolgozók (orvosok, ápolók, könyvtárosok, ügyintézők, rendőrök, tűzoltók, pedagógusok) érdekeit is figyelembe véve kiszámítható, a társadalom és a kor igényeinek, lehetőségeinek megfelelő legyen a szükséges munkajogi változtatás. Állampolgárként, tanárként, szakszervezeti vezetőként azt hiszem, hogy ilyen államreformról lehet és kell is gondolkodni, párbeszédet folytatva a társadalommal, a közszolgálati munkavállalókkal, valamint szakszervezeteikkel. Egy ilyen reform sem lenne könnyen végrehajtható, és ugyanúgy sok fájdalmat, érdeksérelmet okozna, mint a jelenlegi, viszont láthatóvá válna a cél, és elviselhetőbb lenne a konszenzuson alapuló átalakítás.

Ez a párbeszéd, ez a konszenzus elsősorban és alapvetően a politikan múlik. Mindaddig, amíg ennek érdemi keresésére a politika képtelen, addig mindenki vesztesnek érzi magát, fél a jövőtől, saját sorsának alakulásától.

Részletek Varga László elnökünknek

a Népszava 2006. szeptember 6-i számában megjelent cikkéből

A TARTALOMBÓL:

- **A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI**
- **KEZDEMÉNYEZÉS JÖVŐNK ÉRDEKÉBEN**
- **TAGOZATRÓL TAGOZATRA**
- **1956 ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓJA**
- **EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM**
- **KÖNYVAJÁNLÓ PEDAGÓGUSOKNAK**
- **MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR: BIZTONSÁG, MAGAS HOZAM**
- **A HÓNAP NÉVNAPJA**
- **SZÓLÓ, SZÜRET, BOR**
- **TÜNTETÉS VAGY PÁRBESZÉD?**
- **PL-ÚTMUTATÓ:**
 - **A kollektív szerződés kötéséről;**
 - **A munkaidő-nyilvántartásról;**
 - **Jogi panorama**

In memoriam SERES JÁNOSNÉ

Seres Jánosné sz. Varga Katalin egyike volt azon keveseknek, aki a Pedagógusok Szakszervezete ún. „fényes szelek” nemzedékéből még itt volt közöttünk.

Mert bizony a PSZ-ben is megtalálható a fényes szelek korszaka, amely a háború befejezését követően kezdődött. Ez volt a PSZ hősiesszakasza, a folyamatosan építkező, tagszervező, az eszmei fejlesztés néhez, fáradtságos, de lélekemelő fejezete.

Ebbe a munkába kapcsolódott be Seres Kati – mert mindenki így hívta – 27 évesen, 1951. szeptember 1-jén.

A Pedagógusok Szakszervezete B-A-Z Megyei Bizottságán a hivatalos státusa szerint irodavezető, de valójában „mindenese”, fáradhatatlan munkatársa volt szervezetünknek.

Könyvelt, gépelt, irattározott, az üdületést szervezte, a PKS-t intézte, Eötvös-alapi könyvelést gondozta. A maiaknak fogalma sem lehet arról a sok apróbb, nagyobb, néha hálátlan munkáról, amelyeket ő fejelemezett, odaadással és nagy tisztességgel végzett 40 éven át, 1991. szeptember 1-ig, végleges nyugdíjazásáig.

Munkabírást, fáradhatatlanságát, ugyanakkor kulturált lényét egyik munkatársunk így jellemezte: Katika egy „strapababa” és egyben egy „Lady”. Azt hiszem, mindkét jelző találó volt.

Jómagam 16 éven át, 1975. május 1-től dolgoztam vele. Tanúja voltam végtelen ügyszeretetének. Ne feledjük, akkor még nem volt fax, számítógép, másológép stb. Jószerevel mindent kézi írással kellett csinálni. Nem emlékszem, hogy valaha is hiányzott volna. Első a kötelesség, csak ezután jön minden – mondogatta.

Sokkal több bánat, mint öröm jutott osztályrészéül. A csapásokat (kisebbit fia, majd szülei elvesztése) fegyelmezetten fogadta. Csodáltam önuralmát, amely az élet adta legnagyobb fájdalomon átesztette, ahogy a tragédiákat megélte.

Ugyanez jellemezte, ha öröm érte, akkor is fegyelmezetten maradt. Soha semmi végtelenséget nem engedett meg magának.

A sors hosszú életet adott neki. Sokan szeretnék, mindig volt, aki felkereste, meglátogatta – így nem élt magányosan. Akikkel több mint fél évszázada együtt kezdett – *Hámori Sanyi, Gyöngyi Pista, Kaposvári Karcsi, Horváth Józka, Azary Zoli* –, már mind elmentek.

Most Seres Jánosné Katika is követte őket. Szeptember 22-én temették. Úgy ment el, ahogy élt és dolgozott: csendben, fegyelmezetten. Nyugodjék békében! *Simon Istvánné* nyugalmazott megyei titkár

Rajzfilmes tanfolyam és szakkör

Animációsfilm-rajzoló OKJ-s tanfolyamot indít a Pannónia Filmstúdió összel. Várják a műfaj iránt érdeklődőket, akik a rajzfilmes szakmát szeretnék megtanulni (államilag elismert bizonyítvány). Telefonos egyeztetés után betekinhetnek a most folyó képzésbe.

Megszerzett tudásukat nemcsak rajzfilmkészítésnél, hanem számítógépes munkáknál is (játékok, web-site szerkesztés, grafikai tervezés) hasznosíthatják. A jelentkező választhat, hogy a 8 hónapos tanfolyam délelőtti vagy délutáni csoportjában tanulja a szakmát heti 2 alkalommal.

Csütörtök délutánonként szakkör is indul gyerekeknek.

Jelentkezés a 06-1-250-1355, 250-0432 telefonszámon.

Emlékezés Balatonfüreden

A neveléstudomány '56-jának kimagasló eseménye volt az október 1. és 6. között megrendezett ún. Balatonfüredi Konferencia. A jelentős évforduló alkalmából az egykori rendező szervezetek összefogásával szeptember 21-én emléktáblát avattak a Hotel Park (volt pedagógusüdülő) falán, és gazdag műsorú emlékülést rendeztek. Ennek során *dr. Trencsényi László*, a Magyar Pedagógiai Társaság ügyvezető elnöke egykori résztvevőkkel beszélgetett.

Segítségkérés

A 2001 áprilistól működő „Szív a szívré” Beteg Gyermekekért Alapítvány – számos egyéb kezdeménye mellett – most országos gyűjtést szervez *Tamás Brendon Herkules* két és fél éves, súlyosan beteg kislány külföldi gyógykezelésére. Bővebb felvilágosítás kérhető a 06-1-413-0424 telefonszámon. Levelezési cím: 1431 Budapest, Pf. 141.

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hú tikrót nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerű eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*. A szerkesztőség új címe: 1054 Budapest, Tükör u. 3. Tel./fax: 269-2730.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Amennyiben több intézmény van egy településen, a helyi PSZ-szervezet terjeszti tovább a példányokat. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. *Egyre több intézmény neveléstudületi szobájában, könyvtári olvasótermében is hozzáférhető már lapunk. Jól bevált gyakorlat, ha egy-egy érdeklődést keltő, aktuális írás fénymásolata vagy a lapban olykor megjelenő miniplakát a hirdetőtáblára is kikerül. Jogszabályismertető, zöld PL-útmutatásban szereplő anyagainkat pedig tanácsos a PSZ-tisztségviselőnek és az intézményvezetőnek együttesen áttekinteni, megbeszélni. Így sokkal kevesebb félreértés, esetleges konfliktus adódik.*

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja *5% áfával 3.450 forint*, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldalas 40.000, negyedoldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

Országos Pedagógus Szavalóverseny 2006

A *Pedagógusok Szakszervezete* és a *Pro Lingua Hungariae Alapítvány* a magyar közoktatás napja alkalmából

pedagógus szavalóverseny

rendez a magyar költészet alkotásaiból aktív és nyugdíjas pedagógusok részvételével. A szavalóverseny döntőjére **2006. november 18-án (szombaton)** Budapesten kerül sor.

Jelentkezés: levélben, faxon vagy e-mailen a PSZ Országos Irodáján (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon/fax: 06/1/322-8464; e-mail: psz@enternet.hu), illetve a PSZ megyei, területi irodáinál. **A jelentkezés határideje: 2006. október 25.**

A részvétel feltétele: érvényes pedagógusigazolvány vagy PSZ-tagkártya. Felkészülés három, a magyar és a világirodalomból szabadon választott versből, melyeket a jelentkezés alkalmával fel kell tüntetni, és amelyekből a verseny idején a zsűri választja ki az előadandót.

A rendezés költségeit és a díjakat a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája biztosítja. A szavalóverseny szakmai feltételeiről a Pro Lingua Hungariae Alapítvány gondoskodik. A három első helyezett a tárgyjutalmak mellett egy-egy hetes ingyenes üdülési lehetőséget kap 2007 nyarán a PSZ balatonföldvári üdülőjében, a háromcsillagos szállodai szolgáltatást nyújtó *Hotel Kiss Family*-ben.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcíme: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@enternet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Országos Vezetősége** 2006. szeptember 11-i ülésének meghívott vendége előzetesen egyeztetett időpont alapján *dr. Hiller István* oktatási és kulturális miniszter volt. Néhány perccel az ülés megkezdése előtt érkezett a hír, hogy váratlan kormányzati elfoglaltság miatt nem tud részt venni a tanácskozáson. Pedig lett volna számtalan megvitatni való! Helyette *Kajtárné Botár Borbála*, az OKM társadalmi kapcsolatokért felelős főtanácsadója vett részt az ülés első felében. Az OV ezt követően *dr. Horváth Péter* és *dr. Dudás Lilián* szakértőkkel az élen a jogszabályváltozásokkal, azok anomáliáival, végrehajtási nehézségével összefüggő kérdéseket vitatta meg. Majd kialakította a közszféra érdekérvényesítő akcióira vonatkozó javaslatát.

A **PSZ Elnöksége** 2006. szeptember 18-i ülésén a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF) döntése alapján áttekintette az érdekérvényesítő akciók szervezésével kapcsolatos teendőket. Ezt követően a PSZ és a PDSZ elnöksége közös ülést tartott, amelyen áttekintették az együttműködés lehetőségeit. Közös bizottság létrehozásában állapodtak meg, amelynek feladata a hosszútávú összefogás kereteinek kidolgozása.

A **PSZ Országos Vezetősége** 2006. szeptember 25-i rendkívüli ülésén áttekintette az utcai demonstrációk, az MTV székházának ostroma nyomán kialakult helyzetet, és ennek ismeretében részben módosította korábban tervezett akcióit. Végül állásfoglalást fogadott el, amelyet lapunk hátsó borítóján közlünk.

A **PSZ Elnöksége** 2006. október 5-én elektronikus úton egyeztetett állásfoglalást fogadott el, amelyet az oldal alján teszünk közzé.

PISA 2006 címmel 2006. szeptember 5-én Párizsban került sor az Oktatási Internacionálé (OI) és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) által rendezett speciális szemináriumra. Ezen a PSZ képviseletében *Szlankó Erzsébet* alelnök és *Vajna Tünde* nemzetközi felelős vett részt. A tanácskozás résztvevői értelmezték a PISA 2006-os felmérés adatait, és áttekintették a pedagógusok

helyzetének 2007. évi felmérését, valamint a jövő PISA-stratégiájáról folytattak vitát.

A **közép-kelet-európai országos pedagógus-szakszervezeteinek** képviselői 2006. szeptember 14-16-án Szófiában találkoztak. A tanácskozáson, amelyen a PSZ képviseletében *Varga László* elnök és *Vajna Tünde* nemzetközi felelős vett részt, megbeszéltek a 2006 decemberében megrendezésre kerülő páneurópai szakszervezeti kongresszus előkészítésével kapcsolatos tennivalókat. Az Oktatási Internacionálé 2007 júliusában Berlinben sorra kerülő világgongresszusával összefüggő feladatokkal és a választások előkészítésével, jelöléssel kapcsolatos kérdéseket is megtárgyalták.

Az **Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága** (ETUCE) 2006. szeptember 21-23-án Cipruson rendezett konferenciáján az oktatási ágazatban működő szociális párbeszéd helyzetét és szükségességeit vitatták meg. A tanácskozáson a PSZ képviseletében *Szlankó Erzsébet* alelnök és *Vajna Tünde* nemzetközi felelős vett részt. A ciprusi konferencia szolidaritását fejezte ki a magyar pedagógus-szakszervezetek küzdelmével kapcsolatban. A határozatot lásd a lap alján.

Az **Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága** (ETUCE) 2006. szeptember 28-29-én Pozsonyban rendezte projektzáró konferenciáját. Ennek során értékelték a „Minőségi diszkriminációmentes oktatás a roma gyermekeknek” címmel szervezett kétéves program eredményeit és határozatot fogadtak el a tapasztalatok összeurópai hasznosítására. Szakszervezetünket 11 fős delegáció képviselte, amelynek vezetője *Arok Antal* alelnök volt. Tagjai: *dr. Horváth Péter* intézményvezető, szakértő, *Juhász Jenőné* szakértő, *Galló Istvánné*, a PSZ fővárosi titkára, *Torma Tiborné*, a PSZ Győr városi-körzeti titkára, *Göbolyös Lídia* szakértő, *Báder Iván*, *Gálné Madarász Anna*, *Makrai Ilona*, *Mede Mária*, *Síveges Éva* pedagógusok.

Kezdeményezés jövőnk érdekében

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) Elnöksége áttekintette a hazánkban kialakult politikai helyzetet, és Magyarország jövőjéért aggódva állapította meg, hogy az együttműködés, az ésszerű kompromisszumkeresés helyett egyre inkább teret nyer az éles konfrontáció. Ezáltal nem közeledünk, hanem távolodunk az európai demokráciák rendszerétől. Ráadásul zabolálatlan, konfliktusos közéleti kultúránk roppant negatív hatást gyakorol egész társadalmunkra, különösen az ifjúságra, továbbá hazánk külföldi megítélésére. Véleményünk szerint e válságos állapotban, mely beláthatatlan következményekkel járhat, a pártoknak – az érthető különbségek ellenére – nem egymással, nem vetélytársaik személyével kell foglalkozniuk, hanem nemzeti sorskérdéseinkkel.

A Pedagógusok Szakszervezete a közoktatásban dolgozók jelentős részét tömörítő, legnagyobb létszámú szakszervezetként felszólítja a pártokat, az országgyűlési képviselőket, hogy hagyják abba az ország érdekeit súlyosan veszélyeztető konfrontatív politizálást, üljenek egy asztalhoz, és konstruktív vitában állapodjanak meg az ország előtt álló legfontosabb kérdésekben. Szülessen egy olyan magyar „Moncloa-paktum”, amely kiterjed a legfőbb tennivalókra, reformokra. Egyúttal emlékeztetjük a politikai erőket arra a különös, történelmi felelősségre, amelyet választóik a vállukra tettek.

Szükség esetén mindehhez felajánljuk szakszervezeti mozgalmunk lehetséges közvetítő tevékenységét. Többek között ezt a célt is szolgálja korábbi kezdeményezésünk, hogy a magyar közoktatás napján nevelési-oktatási intézményeinkbe látogatásra, párbeszédre hívjuk az országgyűlési képviselőket.

Budapest, 2006. október 5.

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE ELNÖKSÉGE

Szolidaritás a magyar pedagógus-szakszervezetekkel

Támogatjuk az oktatási törvény közelmúltban történt módosítása ellen fellépő magyar tagszervezeteket. A magas szintű oktatási normatívák teljesítésének előfeltétele, hogy a pedagógusok bére és munkakörülményei megfelelőek legyenek. Nyilvánvaló, hogy a szakképzett pedagógusok pályára vonzása és pályán tartása csak megfelelő munkakörülményekkel, elfogadható heti munkaidővel és minden ledolgozott óra kifizetésével lehetséges.

Akárcsak más európai országokban, Magyarországon is szükség van arra, hogy a kormány biztosítsa a szükséges finanszírozást az oktatásban, beleértve a pedagógusok megfelelő bérezéséhez szükséges alapokat, mert csak így tud magas szintű oktatást biztosítani állampolgárai számára, ami meghozza az eredményt szociális és gazdasági téren, és lehetővé teszi a versenyképesség megtartását az élet minden területén. Fentiek értelmében a kormány csak akkor hozhat mélyreható változtatást a pedagógusok munkakörülményeit illetően, ha ezekről a tárgyalások során megállapodás születik.

Ciprus, 2006. szeptember 23.

Európai pedagógus-szakszervezetek

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

Nyugdíjastanácskozás Balatonföldváron

A PSZ Országos Nyugdíjasválasztmánya idén szeptember 12. és 15. között a balatonföldvári pedagógusüdülőben tartotta szokásos éves felkészítő összejövetelét. Ez alkalommal már kilencedszerre gyűltek össze a megyei, nagyvárosi tagozatvezetők, hogy legelőször problémákat megvitassák és eredményeikről beszámoljanak.

A megérkezés délutánján Balatonföldvár polgármesterasszonya, *Bezeréti Katalin* köszöntötte a mintegy 60 résztvevőt, majd ismertette a város múltját és jelenét, vázolta a jövő terveit. Szeretettel emlékezett meg saját kisgyermekkoros tanítójáról, és szólt a jelenlegi pedagógusokról is az elismerés hangján.

A PSZ Somogy megyei titkára, *Szigethy Mariann* irodalmi töltetű, megható üdvözlő szavai után szakszervezetünk alelnöke, *Szlankó Erzsébet* számolt be a PSZ érdekvédelmi munkájáról, az állami költségvetéssel, a megszorító intézkedésekkel kapcsolatos problémákról, az érdekegyeztetésben folytatott erőfeszítésekről. A hozzászólásokból jól látszott, hogy a nyugdíjas pedagógusok is átérzik az aktív dolgozók helyzetét és szolidárisak velük. Ezt egy közösen megfogalmazott és egyhangúlag elfogadott állásfoglalásban rögzítették, amelyet eljuttattak a PSZ vezetőinek.

Másnap egésznapos (önköltséges) hajókirándulásra indult a társaság Tihanyba. Csodálatos időben sétáltunk fel az apátságához, ahol idegenvezető segítségével néztük meg a csodálatos freskókat, oltárokat, az altemplomot, és hallhattuk az orgonát. A csatlakozó kiállítások után meglátogattuk a tihanyi néprajzi és marcipánműzeumot.

A harmadik nap kemény munkával telt. Vendégünk volt délelőtt *Kórozs Lajos* országgyűlési képviselő, a Szociális Bizottság elnöke, az Országos Idősügyi Tanács titkára. Az Idősügyi Tanács most tízéves, létrehozója és egyben elnöke *Horn Gyula* volt, aki saját tanácsadó testületként működött. Ezt a hagyományt folytatja tovább a jelenlegi miniszterelnök. Örömmel ebből a ciklusban az Országos Nyugdíjasválasztmány elnöke, *Szabó Zoltán* is helyet kapott az Idősügyi Tanácsban a NYOK kezdeményezésére.

Kórozs Lajos előadásában a nyugdíjak korrekciójáról alkotott 2005. decemberi törvényt ismertette részletesen, valamint a nyugdíjasokat érintő aktuális információkról szólt. Választ adott a jelenlévők kérdéseire. (Az előadás összefoglalóját minden tagozatvezető írásban kézhez kapja.)

Délután *Horváth Erzsébet* szociálpolitikai szakértő tájékoztatója hangzott el a szociális törvény változásairól.

Este lazításul ünnepi vacsora várta a fáradt hallgatóságot. Majd a következő reggel már a hazautazásra készülődés jegyében telt. Mindenki úgy búcsúzott, hogy nagyon köszöni az országos iroda nagyvonalú vendéglátását, és az üdülőt működtető *Kiss családnak* a körültekintő, szívélyes, minden igényt kielégítő ellátást.

Rágyanszky Györgyné, az ONYV titkára

A PSZ Intézményvezetői Tagozata 2006. szeptember 26-i ülésén *dr. Pataki Mihály* elnöklésével ülésezett. A nagy érdeklődéssel kísért tanácskozáson *dr. Szüdi János*, az OKM szakállamtitkára és *dr. Selmeciné dr. Csordás Mária*, a PSZ vezető jogtanácsosa közreműködésével megvitatták a közoktatási törvény és a 138/1992. (X. 8.) kormányrendeletet, valamint a Kjt. módosításának következményeit és az ezzel összefüggő problémákat, feladatokat.

Az intézményvezetők sok kritikával, a végrehajtás gondjainak bemutatásával jelezték az országsszerte felmerülő gondokat. A tisztelet a vita összegzéseként állásfoglalást hagyott jóvá (lásd az oldal alján), amelyet eljuttattak az oktatási és kulturális miniszterhez is. Az ülésen *Árok Antal*, a PSZ alelnöke bemutatta, illetve értékelte az elmúlt időszak érdekegyeztetésével kapcsolatos hiányosságokat és tájékoztatást adott az érdekvédelemről, tervezett akciókról.

A Gyermekek- és Ifjúságvédelmi Tagozat Intézőbizottsága október 5-én tartott ülésén döntött egy országos tagozati tanácskozás összehívásáról. A testület úgy határozott, hogy a szakma számos és szerteágazó problémái közül három alapvetően determináló gondolat-kört kíván vita tárgyává tenni, kérve a meghívott szakemberek megoldást segítő támogatását.

Ezek a következők:

- hol lehet a megfelelő helye a gyermekvédelemnek az állami közigazgatási irányítás rendszerében;
- az ellátandó feladatok és a gyermekvédelmi normatívák ellentmondásai;
- munkajogi problémák a jelenlegi vonatkozó jogszabályok útvesztőjében.

A tanácskozás tervezett időpontja november 16-a, helyszíne a PSZ budapesti székháza. Mivel a vitaindító expozékat követően mód lesz arra is, hogy az előre írásban hozzánk eljuttatott kérdésekre a kollégák a helyszínen választ kapjanak kérjük, küldjék el azokat *Juhász Olga* szakértő (PSZ Országos Iroda, 1068 Bp. Városligeti fasor 10.) nevére.

A PSZ Országos Ifjúsági Tagozatának Intézőbizottsága 2006. október 6-án tartott ülésén *Dienes István* elnöklésével a tagozat választói értekezletének előkészítéséről tárgyalt. Ennek összehívását 2006. december közepére tervezik. Még október folyamán létrehozzák a jelölőbizottságot. A PSZ területi (megyei, megyei jogú városi) ifjúsági tagozatai pedig novemberben tartják meg előkészítő üléseiket, amelyeken a közreadott összeállítás alapján megvitadják a fiatal pedagógusok helyzetét, lehetőségeit, véleményt alkotnak a PSZ tevékenységéről, és elvégzik a jelöléssel kapcsolatos feladatokat is.

A PSZ Intézményvezetői Tagozatának állásfoglalása

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) Intézményvezetői Tagozata, amely képviseli a különböző típusú nevelési-oktatási intézmények vezetőit, áttekintette a közoktatási törvény módosításának következtében kialakult helyzetet, a tanévindítás tapasztalatait.

Megállapította, hogy a több szakmai előrelépést is indukáló törvény módosítás helyenként egymásnak ellentmondó rendelkezései számtalan gondot, nehezen megoldható problémát is okoznak. A változások intézményi előkészítésére, a felkészülésre, a nélkülözhetetlen egyeztető tárgyalásokra (kollektív szerződés, SZMSZ módosítása stb.) nem volt idő. Ráadásul a törvény módosítás több helyen a jogállamiság követelményeinek sem felel meg. Mindez azért következhetett be, mert az előkészítés során nem volt széleskörű, mélyreható szakmai vita, sőt az érdekegyeztető tárgyalások is csak formálisan folytak. Emiatt sok helyen háttérbe szorultak a szakmai szempontok.

A változások negatív hatásai különösen az intézményvezetőkre hárítanak súlyos felelősséget, jelentős többletmunkát, megnövekedett adminisztrációt. Akkor, amikor a korábbi közoktatási törvény módosítás következtében csökkent az intézményvezető-helyettesek száma. Mindez azt eredményezi, hogy az iskolavezetésnek egyre kevesebb ideje, energiája marad a pedagógiai tevékenység irányítására, az oktató-nevelő munka eredményességének figyelemmel kísérésére. Véleményünk szerint így nem előrelép a közoktatás, hanem vissza. A megnövekedett vezetői feladatkör és felelősség, az alacsony vezetői pótlékok, a munkáltatói jogkör pénzügyi szempontok szerinti, mind nagyobb korlátozása, a fenntartó testületek gyakran tapasztalható, szakmai szempontokat semmibevevő hozzáállása azt eredményezik, hogy egyre kevesebben pályáznak az intézményvezetői állásokra.

A fentiek alapján javasoljuk a közoktatási törvény felülvizsgálatát, módosítását, valamint a folyamat növekvő adminisztráció ésszerű racionalizálását. A PSZ Intézményvezetői Tagozata mindehhez felajánlja szakmai közreműködését.

Budapest, 2006. szeptember 26.

ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓ - 1956

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) történetében az 1956-os forradalom eseményei jelentős változásokat hoztak. A PSZ V. kongresszusát eredetileg 1956. október 26-27-ére hívták össze. Ennek előkészítő munkálatai már tavasszal megkezdődtek, ám a kongresszus a forradalmi események miatt elmaradt. Forradalmi bizottság, majd ideiglenes elnökség jött létre Lukács Sándor vezetésével. A testületi döntések nyomán szakszervezetünk nemcsak korábbi nevét (Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete) vette vissza, hanem rövid idő alatt új, a magyar pedagógusmozgalmak 1948 előtti haladó hagyományait folytató programot hirdetett. Jubileumi összeállításunkban az ideiglenes elnökség a pedagógusokhoz, az oktatásügyi dolgozókhöz intézett felhívását, valamint néhány kollégának – Juhász László, Varga Gusztáv, Boroska Miklós és Oláh Gábor – visszaemlékezéséből adunk közre néhány részletet.

Óvónők, tanítók, tanárok! Magyar oktatásügyi dolgozók!

A Pedagógusok Szakszervezetének újjáalakult Elnöksége az 1945-48-as évek hagyományának megfelelően újból életre hívja a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetét. Nagyszerű forradalmunk lehetővé tette, hogy nevében, célkitűzéseiben, munkájában újból szabad és magyar legyen a pedagógusok érdekvédelmi szervezete. Büszkék vagyunk forradalmi ifjúságunkra: a szülőkkel együtt gyászoljuk az elesett hősokeket, s együtt érző szeretettel támogatjuk ifjúságunkat abban, hogy a nagy áldozatok után minden korlátozás nélkül velünk együtt visszatérhessenek a békés munkához és tanuláshoz.

Szabad szakszervezetünk minden politikai párttól és a kormányzattól független szabad szervezet. Egyedül és kizárólag a magyar köznevelésügyi dolgozói és a közoktatásügyi érdekeiért kíván harcolni, mint ahogy ez volt a szakszervezet célkitűzése 1948-ig is.

Ekkor azonban megfosztották szabadságától, a „transzmisszió” jelszavával a dogmatikus pártvezetés irányította közoktatási politika végrehajtó szervévé tették.

A győztes forradalom eredményeként most újjászületik szakszervezetünk is. A jelen nehéz napjaiban is, de a jövőben is mindig állást akarunk foglalni a magyar nevelésügyi és mindenekelőtt a magyar pedagógusok minden kérdésében. Az újjáalakult Elnökség a magyar közoktatásügyi demokratizálására, a pedagógusok legfőbb követeléseinek megoldására az alábbi programtervezetet dolgozta ki:

- Fel kell számolni az iskola munkájában az utóbbi években ráerőszakolt dogmatizmust és formalizmust. Fel kell szabadítani a gúzsba kötött nevelőt, és biztosítani kell a pedagógus alkotó munkájának szabadságát.

- A magyar pedagógusok alkotó kezdeményezéseire építve, figyelembe véve minden ország pedagógiai eredményeit, létre kell hozni a magyar nemzeti hagyományokon alapuló oktatásügyi reformot.

- Meg kell teremteni az egységes oktatásügyi rendszert. Minden oktatásügyi intézmény az Oktatásügyi Minisztérium felügyelete alá tartozzék, beleértve az iparitanuló-iskolákat is.

- Anyagiilag és erkölcsileg rehabilitálni kell a vezetői és nevelői beosztásból jogtalanul eltávolított pedagógusokat. A szakszervezet fenntartja magának azt a jogot, hogy a jövőben minden oktatásügyi dolgozó kinevezése, alkalmazása a szakszervezet egyetértésével történjék.

A pedagógusok anyagi és társadalmi megbecsüléséért síkra szállva álláspontunk a következő:

- Biztosítani kell a pedagógusok szabad munkavállalásának jogát. A pedagógusok megítélésének egyetlen alapja oktató-nevelő munkájuk legyen.

- A 10-15%-os béremelést – a pedagógusstátusz sajátosságainak figyelembevételével – 1957. január 1-i hatállyal az oktatásügyi dolgozókra is terjesszék ki. Az egységes pedagógusfizetési rendszer megteremtését feltétlenül szükségesnek tartjuk. E rendszernek – a helyes arányok megteremtésével – ki kell terjednie az óvodától az egyetemekig valamennyi oktatásügyi dolgozóra. A felemelt fizetések arányában szabályozni kell a különmunkadíjak összegét is (túlórák, osztályfőnöki díjak stb.).

- Meg kell valósítani a külön pedagógusnyugdíj-rendszert és ezt követően szabályozni a nyugdíjazás módját. Vissza kell adni a törvénytelenül megvont és csökkentett nyugdíjakat, ezek összegéhez hozzá kell adni az azóta történt emeléseket is.

- A pedagógusok túrhetetlen lakáshelyzetének enyhítése érdekében az átadásra kerülő lakásokból rendeletileg meghatározandó mennyiséget pedagógusnak utaljanak ki, és a jövőben minden új iskolához megfelelő számú pedagóguslakás is épüljön.

- A pedagógusmunka sajátosságaira való tekintettel 1957. január 1-től vissza kell adni a pedagógusoknak az 50%-os vasúti kedvezményt.

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete ezen követelések megvalósításáért harcba hív minden oktatásügyi dolgozót.

Bizunk abban, hogy követeléseinket a forradalmi magyar munkásosztállyal és az egész dolgozó néppel szövetségben valóra válthatjuk. A magyar pedagógusok teljes szívvel és lélekkel szolgálni kívánják népünk igaz ügyét, és teljes odaadással részt kívánnak venni a szabad, független, demokratikus és szocialista magyar haza építésében.

Budapest, 1956. november 20.

Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete

Forradalmi idők

(Részlet Juhász László alapító tag, később budapesti titkár írásából)

(...) Október 23-án reggel, akik a Gorkij fasor 34. alatti székházunkban (a később szovjet iskolává lett épületben) dolgoztunk – kevés kivételtől eltekintve –, gondolatilag, lelkileg is azonos hullámhosszon voltunk. A délelőtti órákban elhatároztuk, hogy csatlakozunk a többi szakszervezet tüntető csoportjaihoz. A Lengyel Követség előtt találkoztunk a többiekkel. Hallottuk, hogy az egyetemi ifjúság tüntetési menete már elindult. Hamarosan csatlakoztunk a hatalmas tömeghez. Felejthetetlen percek voltak ezek. Ilyen hangulatban, ilyen felszabadult érzelmi együttletben még soha nem voltunk emberri sokasággal.

Pillanatok alatt a felvonulók lelkes és feszült hangulatának aktív részeseivé lettünk. Mire a Bem térre értünk, minden zászló közepéről hiányzott a Népköztársaság címere. Ott beláthatatlan tömeg töltötte be a környező utcákat (a Margit híd jó részét is). Az elhangzott beszédek, szavaltatok hallgatása a végsőkig feszítette a már túlhevült érzelmeket. A Himnusz és a

Szózat éneklése közben jómagam nem voltam képes a könnyeimet visszatartani, a hidegrázás érzését legyűrni. Amikor elhangzott, hogy: menjünk a Parlamenthez, azonnal megfordultunk és özönlöttünk a Kossuth tér felé. Az Országház erkélyén megjelent Nagy Imre. A köszöntő szót „elvéve” Kedves Elvtársaknak szólította a soha nem látott létszámú tüntetőt. A forró hangulat azonnal lelohadt, és elhangoztak az első kemény beordítások, (nem vagyunk elvtársak), majd végighullámozott a fütyörkán. (...)

Közben elterjedt a hír, hogy a Rádiónál lövöldözés folyik. Elhangzott a felhívás: Irány a Bródy Sándor utca. Innen nincs lehetőségem tudósítani (oda már sokan nem mentünk el). Későn volt: igyekeztünk haza a családkhoz. (Magam is a három gyermekemhez.)

Azután mégsem volt maradásom otthon. Hazafelé menet láttam, hogy nagy tömeg van a Sztálin-szobor körül. Hatalmas gépek robaja, óriási hangzavar hallatszott. Mondták, döntik a szobrot. Ezt személyes jelenléttel is meg kell élni! Vittem magammal a két gyermekemet is (9-8 évesek voltak). A legkisebb otthonmaradt édesanyámmal, aki kórházban lévő anyjuk helyett őket gondozni jött fel Enyingről. A SZOT-székházból

néztük végig a makacsul kitaró munkások és gépek küzdelmét, hogy kb. 1 óra múlva a Felvonulási tér kövezetén heverjen a „nagy Sztálin” monumentális bronzalakja. Hatalmas éljénzés tört fel a téren, de ez már nem „neki” szólt, hanem a ledöntötteknek.

Az 1956-os forradalom a szatmári Kisarban

(Részlet Varga Gusztáv ny. tanító írásából)

Néhány nappal október 23-a után az egyik este kopogtak az ajtónkon. Három férfi arra kért, hogy menjek velük az iskolai terembe, ott van már a falu valamennyi számottevő embere. Meg kellene választani a munkástanácsot, és meg kellene fékezni az embereket, hogy ne vetemedjenek meggondolatlanságokra a TSZ vagyonával és tettelegességekkel kapcsolatban. Azonnal tudtam, mi a baj. Bementem hát a tanterembe, zsúfolásig tömve volt.

- Testvéreim! – szólaltam meg. Testvért mondtam, mert ezekben a nehéz napokban mindnyájan testvérnek kell lennünk. Magyar testvérnek. – Jól tudom, nemcsak a munkástanács megválasztása miatt hívtak ide engem. Sokkal nagyobb gondot jelent a józanul gondolkodó embereknek a faluban itt is, ott is felbukkanó híresztelés a kommunizmus veréséről, a tsz vagyonának felosztásáról. Tudom, ezek eddig csak rémhírek voltak. De végiggondolták már, ki-ki magában számvetést csinált már arról, hogy mi történne, ha ezek a dolgok igazak lennének? Ha ezek a dolgok bekövetkeznének? Amiket én itt most elmondok, nem magamért, mindenkiért mondom. Nem muszáj elhinni. Mondom mégis, mert így nyugszom meg. Tehát: azok az egyöntetű fellépések, amelyek hazánk valamennyi városában, községében lejátsozták ezekben a napokban, a magyar népre rákényszerített államrend megváltoztatása céljából történtek. És mert úgy értette mindenki, hogy elvették a vagyonát, és elvették a lelke szabadságát is.

És egyesek most ezt az elvett vagyont akarják visszavenni. De hogyan? Aki bírja, marja jelszóval? Nekiesni a tsz-nek, foggal-körömmel, húzni-cibálni, szétmarni mindent? Nem kellene előbb rendet csinálni? Avagy megvárni a törvényes rend kialakulását? És aztán számba venni, kinek mije, mennyije volt, és annyit, de csak annyit visszaadni. Hát rablók, haramiák országát akarunk csinálni magyar hazánkból?

Az iskola tantestülete ugyanazon érzésekkel reagált az eseményekre, mint a falu népe. Akkor még csak hét nevelőből állt a tantestület. Kommunista egy sem volt közöttük. Tanulóink körében sem találkoztunk semmiféle szélsőséges esettel. Az orosz nyelvkönyvet sem égette el vagy tépte szét senki. A tanítás is ment a maga megszokott medrében.

Egyik október végi napon kora este felé érkeztem haza motorbiciklivel a szomszédos Panyoláról. Már emberek vártak rám az iskola udvarán. A községi párttitkár hozakodott elő a kéréssel, hogy menjek velük a templomba, odagyülekezett már a falu szinte egész népe, és nagyon kér engem, csillapítsam le a falu népét. – Eddig is hallgatott mindenki igazgató úr szavára, kérem, próbálja meg újból.

A templom zsúfolásig tele volt emberekkel. A szöszékről lenézve láttam a nyugtalanságot, elkeseredést az arcokon. Tudtam, egy szikra kellene csak, hogy az indulatok lángja magasba csapjon. Megszólaltam tehát:

- Jól tudja mindenki, hogy az Isten házában vagyunk. Azt is, hogy én nem vagyok pap. Ha az volnék, így szólnék: keresztyén testvéreim. De mert tanító vagyok, így mondom: keresztyén magyar testvéreim. Látom a szemetekből felém vilanó örömet is, de látom orcáton a reménytelenséget, a nyugtalanságot, és látok bizonyos elszántságot is. Szeretnék tudni, mit hoz ránk a holnap? Reményeink valóra válnak-e vagy marad minden a régiben? Igen, ezt szeretné tudni mindenki. Ti is és én is. De sietek kijelenteni: nincs ma Magyarországon olyan ember sehol, senki, aki erre a kérdésre válaszolni tudna. És én mégis büszkén nézek rátok, kisariak, mert ti megeselekdtétek, amit megkövetelt, amit elvárt tőletek a haza. De büszkén nézek rátok azért is, mert ezekben a nehéz, próbára tevő napokban meg tudtátok őrizni emberségeket, a becsületet és fegyelmezett magatartást. Azt, hogy ezekben a törvényen kívüli napokban senki nem követett el olyan dolgot, amiért később szégyenkeznie vagy esetleg felelnie kellene. És én azért emelem ezt ki most előttetek, mert aki ismeri az emberiség történetét, tudja, hogy a legszebb törekvéseket hogyan szennyezték be a legaljasabb emberi indulatok.

Ez volt, ennyi volt a története Kisarban az 1956-os forradalomnak. Az erőre kapott kommunizmusnak azonban ennyi nem volt elég. Hét teljesen ártatlan embert bebörtönöztek a községből. Az ávosok olyan bűnökkel vádoltak engem, melyeket soha el nem követtem. A lakásunkat háromszor feldúlták. Hogy mit kerestek? Soha nem mondták meg.

Egy igaz történet 1956-ból

(Részlet Boroska Miklós ny. matematika-fizika szakos tanár írásából)

Gyakorlóéves tanárjelöltként 1955-ben kerültem a Hajdú-Bihar megyei Csökmő községbe. Azonnal bekapcsolódtam a község sport-kulturális életébe, játszottam a község futballcsapatában és színjátszó csoportot szerveztem, veztettem a fiatalokat. 1956 októberében a rádióból és a miskolci egyetemistáktól értesültünk a forradalmi eseményekről. Október 24-én többen megkerestek, és megalakítottuk a forradalmi bizottságot. A község vezetői munkahelyüket otthagyták, az iskolaigazgató otthagya a községet. A forradalmi bizottság új iskolaigazgatót jelölt ki, és ideiglenes községi vezetőket választott. A község lakosai választottak egy delegációt, amely követeléseinket Berettyóújfaluban közölte a járási új vezetéssel. Mindez azonos volt az országos követelésekkel: hagyják el az országot a szovjet katonák; a nép maga választhassa meg vezetőit; szüntessék meg a beszolgáltatást; szólás- és sajtószabadságot...

Az új járási vezetők helybenhagyták a lakosság döntését. Az új vezetőség intézte az ügyeket a községben, de közben kezdtek visszaszivárogni a régi vezetők, ezért a község lakói december 9-én felvonulást, nagygyűlést szerveztek, követeléseiket újrafogalmazták. Részt vettem én is a munkában, nekem kellett volna a követeléseket a gyűlésen felolvasni. Szinte a község minden lakója részt vett a felvonuláson, ahová eljött a párttitkár is. Lincshangulat uralkodott, ezért hazakísértem a párttitkárt. A felvonulást megzavarták a tankokkal, teherautókkal – Debrecenből érkező – szovjet, magyar katonák, akik lövöldözni kezdtek, az emberek pánikszzerűen menekültek. Éjszaka a tankokkal visszatértek, és a szervezőket – engem is – a tanácsházára hurcoltak. Többórás beszélgetés után engem hazaengedtek, három szervezőt Debrecenbe vittek, akik 4 nap múlva jöttek haza. A régi vezetők visszajöttek, de az emberek háborogtak folyamatosan. Elérkezett 1957. február 2-a. Éjszaka a szálláshelyemre (menyasszonyom házába) jöttek, elhurcoltak a rendőrség épületébe. Útközben már rúgdostak. A rendőrségre érve a kabátomat levették, és már a sötét folyosón 2 oldalról, gumibotokkal földig vertek. Többször felocsoltak, fasisztának neveztek. Hajnalban leültettek és közölték, hogy mit kell másnap tennem. Aláírtam velem egy papírt, aminek tartalma az volt, hogy alkalmatlannak érzem magam a szocialista ifjúság nevelésére, ezért elhagyom a községet. Másnap nagy tortúra árán értem Nyíregyházára szüleimhez. Elmentem családunk orvosához, hogy kezeljen, adjon a gyógyuláshoz tanácsot. A látvány kapcsán elszörnyülködött, és hetekig kezelte. Jelentkeztem Debrecenben a művelődési osztályon, ahol Kigyós Sándor közölte: nem alkalmazhat, átküldi anyagomat Nyíregyházára. Átküldte, ahonnan csökmői tevékenységem miatt közölték: nem alkalmaznak. Nyírmadára kerültem segédmunkásnak.

Végül mégis Nyíregyházán lettem általános iskolai, majd főiskolai tanár.

Naplótöredék 1956-ból

(Oláh Gábor ny. megyei titkár)

1956 márciusában-áprilisában egyetemi társaimmal részt vettünk a Petőfi Kör ülésén. (A nemrég elhunyt barátunk, Eörsi István vitt oda bennünket először.) Június 27-én már szintén a Kör által szervezett újságíróvitán. A Néphadsereg Tiszti Házában mintegy 600-an voltunk, az utcára is hangszórókat szereltek. A „feltöltődésem” is ezekről a helyekről eredt. Barátaimmal együtt ekkor értettük meg igazán, hogy a jelenből induljunk ki, s a jövőre tekintünk.

1956 az erjedés és a forrás éve is volt. Nem október 23-ával kezdődtek az események, korábban, s azzá lettek, ahogyan átéljük, amivé formálunk. A nagy történésnek az előszele már ott volt a levegőben. Hónapok óta magas fokon pezsgett a javítani akaró értelem a társadalomban is. Valaminek történnie kellett.

Azon az újságíróvitán, aki a szakmában számított, mindenki képviseltette magát. Azok is, akiket korábban kizártak. Csatar György, Tábori András, Tardos Tibor, Kuczka Péter, Mérey Tibor és még vagy ötvenen. A viták központjában a hogyan tovább, s ha nem is mindig kimondottan, a szociáldemokrácia értékrendje került. Közbeszólások, hangos tetszésnyilvánítások, tapsok, zaj, rendreutasítások tették színessé, élethűvé a felszólalásokat. Mi, akik hallgattuk őket, csak kapkodtuk a fejünket, gyorsan teltek a notesz lapjai is. Déry Tibor két gondolata különösen megragadott. Idézem: „Gondolkozunk, gondolkodásunknak legyen első lépcsője a bírálat.” – „A márciusi ifjúságot 48-as ifjúságnak szoktuk nevezni, azt szeretném, ha volna egy 56-os ifjúságunk is.” Lelkesen, nagy lelkesedéssel, ütemesen tapsoltunk.

Tudjuk, ott éreztük, hogy az új márciusi gondolata mellett és mögött az új forradalom gondolata van.

A folytatás, a megvalósult álom október 23-án volt.

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

E rovatunkban rendszeresen közzé tesszük az Európai Uniónak az oktatást, a humán szférát, a munka világát érintő szándékait, lépéseit, az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel, az európai szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos híreket, tudósításokat azzal a céllal, hogy segítsük a pedagógusok, a PSZ-tisztségviselők ismereteinek ez irányú bővítését. Ezúttal többek között a tripartit szociális csúcstról, az európai szakszervezetek elvárásairól és az európai szakszervezeti mozgalom helyzetéről adunk tájékoztatást.

Tripartit szociális csúcs

A tripartit szociális csúcson a nemzeti szociális partnerek abbéli szándékuknak adtak hangot, hogy meghatározóbb szerepet kívánnak vállalni a növekedési és foglalkoztatási stratégia végrehajtásában.

A nemzeti szociális partnereknek hangsúlyosabb szerepet kell kapniuk a növekedés és a foglalkoztatás szolgálatába állított európai stratégiában – így foglalható össze a Brüsszelben megrendezett szociális ügyekkel foglalkozó tripartit csúcstalálkozó lényegi mondanivalója. A találkozón, melyet az Európai Tanács ülése előtt alig néhány órával tartottak, az európai szociális partnereknek az elkövetkező három évre szóló munkaprogramját vitatták meg Barroso bizottsági elnök jelenlétében. A résztvevők között voltak még Vladimir Špidla, az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért és esélyegyenlőségért felelős biztosa, Wolfgang Schüssel, a Tanács soros elnöke, az Unió jövőbeni elnökségeinek képviselői, valamint az európai és nemzeti szinten meghatározó szociális partnerek.

A csúcstalálkozón a nemzeti szociális partnerek (szakszervezetek, munkaadók) néhány képviselője arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy a tagállamok által 2005 őszén benyújtott nemzeti reformprogramok kidolgozásában a munkaadói és munkavállalói oldal nem kapott kellő szerepet. Nemzeti reformprogramjukban az uniós tagállamok azokat az intézkedéseket mutatták be, melyeket a közösségi szinten rögzített növekedési és foglalkoztatási célok elérése érdekében kívánnak foganatosítani. Bár a részvétel hiánya részben az első nemzeti reformprogramok kezdeti nehézségeivel magyarázható, a nemzeti szociális partnerek – akik a konferencián szép számban voltak jelen – hangsúlyozták, hogy a jövőben fokozott szerepvállalásuk elengedhetetlen lesz, amit a Bizottság is elismert.

José Manuel Barroso, a Bizottság elnöke maga is arra ösztönözte a tagállamokat, hogy biztosítsák a szociális partnerek aktív szerepvállalását a növekedéssel és a minőségi munkahelyteremtéssel kapcsolatos célkitűzések meghatározásában. „*A szociális partnerek növekedési és foglalkoztatási stratégiához nyújtott támogatása nyilvánvaló, ugyanakkor nagyobb mozgásteret kell biztosítani számukra nemzeti szinten, ezzel is növelve a stratégia iránti elkötelezettségüket.*”

A szociális partnerek új, a 2006 és 2008 közötti időszakra szóló munkaprogramja, melyet az uniós vezetőknek a tripartit csúcson mutattak be, lehetővé teszi majd a szakszervezetek és a munkaadók képviselőinek, hogy közösen vizsgálják meg az Európai Unió előtt álló főbb kihívásokat, így a demográfiai változások, az élethosszig tartó oktatás és képzés, a fiatalok beilleszkedése, valamint a foglalkoztatás biztonsága és rugalmassága terén, s megvitassák azok munkaerőpiaci kihatását.

Vladimir Špidla foglalkoztatási biztos ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a szociális partnereknek konkrét formába kellene öntenük új javaslatukat. „*Üdvözlöm a szociális partnerek új programját, amely teljes összhangban van prioritásainkkal. Most arra kell törekednünk, hogy e javaslatokat konkrét intézkedések formájában fogalmazzuk meg.*”

Az Európai Bizottság javaslatot tett továbbá egy különleges tripartit szociális csúcs megrendezésére, amelyen a szociális partnerekkel közösen a demográfiahoz, valamint a biztonsággal ötvözött rugalmassághoz kapcsolódó kérdéseket vitatnak meg. A munkaprogram időtartamának három éve alatt az európai szociális partnerek tervei között szerepel még olyan különféle eszközök alkalmazása, mint az élethosszig tartó oktatásról és képzésről vagy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szakmai beilleszkedéséről szóló új keretmegállapodás kidolgozása. Egyben fokozott erőfeszítéseket tesznek majd az új tagállamokban és a tagjelölt országokban működő szociális partnerek kapacitásainak fejlesztésére is.

Az európai szintű szociális párbeszéd munkaprogramja második alkalommal került kidolgozásra; az a 2003 és 2006 közötti időszakra szóló program helyébe lép. Ez utóbbi lehetővé tette a szociális partnerek számára két keretmegállapodás elfogadását (a távmunkáról és a munkahelyi stresszről), valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség cselekvési keretének kidolgozását.

A szakszervezetek elvárásai

Az európai munkavállalói oldal képviselői szerint itt az ideje, hogy az európai vezetők végre a dolgozók valós aggodalmaival foglalkozzanak.

A szakszervezetek tapasztalatai szerint az európai munkavállalókat leginkább a tisztességes munkalehetőségek hiánya, valamint az időszakos és bizonytalan munkahelyek terjedése foglalkoztatja az európai gazdaságban, nem utolsósorban pedig a szegénység és a társadalmi kirekesztés mértékének Európa-szerte tapasztalható növekedése. Éppen ezért az európai munkavállalói szervezetek elutasítanak minden olyan politikai programot, amely a vállalatok versenyképességére hivatkozva súlyosbítja a foglalkoztatás amúgy sem kedvező helyzetét azért, hogy a bérek csökkenését, a munkafeltételek romlását, a szociális védelem szintjének visszaesését és a munkaidő meghosszabbodását eredményezze.

Az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) ezért mindenképp arra kérte az összeurópai csúcs résztvevőit, hogy igyekezzenek visszanyerni a munkavállalók megrendült bizalmát és az európai projekthez nyújtott támogatását, különösen azáltal, hogy:

- elfogadják a szolgáltatások-irányelvről tartott európai parlamenti szavazás eredményét, anélkül hogy a közösségi jogszabály lényegét elvennék;
- elismerik, hogy a szociális Európa és a munkavállalók jogai a termékeny változások irányában ható erőt képviselnek;
- jóváhagyják a férfiak és nők közötti egyenlőség európai paktumára irányuló javaslatot, kiemelt helyet szentelve a nemek közötti egyenlőség kérdésének nemzeti reformprogramjaikban és a Bizottság munkájáról készített éves jelentésben;

· elutasítanak minden olyan gazdasági modellt, amely eltűri, hogy Európa 20 millió polgára kényszerüljön munkanélküliségbe. Az európai gazdasági modellt ennek megfelelően kell átalakítani, egyensúlyt teremtve a stabilitásra összpontosító gazdaságpolitikák és a dinamikusan növekedő gazdaságot támogató politikák között.

„*Az európai integráció folyamatának egy kizárólag a versenyszabályokra épülő, a tisztességes bérek és munkafeltételek kárára megvalósuló egységes piacra történő korlátozása nem járhat sikerrel. Az európai vezetőknek világossá kell tenniük, hogy megértették ezt az üzenetet, azáltal hogy elfogadják az Európai Parlament döntését a szolgáltatások-irányelvvel kapcsolatban, és a háttérben sem foglalkoznak a további dereguláció vagy a munkavállalói jogok csorbításának lehetőségével*” – nyilatkozta Reiner Hoffmann, az Európai Szakszervezetek Szövetségének főtájkár-helyettese.

Gyengülő szakszervezeti befolyás Európában

A szakszervezeti tagság aránya Európában, az 1970-es évek fejlett iparosodott országokban megfigyelt növekedését követően napjainkra fokozatosan csökkenő tendenciát mutat.

A szakszervezeti tagok számára és a szakszervezeti tagság arányára vonatkozó adatok összehasonlítása mindig is nehézséget jelentett, tekintettel az egyes országok eltérő számadási gyakorlatára. Egy, a közelmúltban készített tanulmány 24 európai ország „kiigazított” szakszervezeti tagsági adatait veti össze, és ennek alapján néhány következtetést is levon a szakszervezeti képviselőkben mutatkozó különbségekre és tendenciákra vonatkozóan.

A szakszervezeti tagok arányáról számot adó statisztikák hasznos összehasonlító eszközzé váltak a munkaügyi kapcsolatokkal foglalkozó kutatásokban. A korábbi munkákra építkezve, Jelle Visser által készített elemzés azt világítja meg, hogyan lehet összehasonlítható statisztikai adatokat meghatározni, és értékes útmutatással szolgál arra nézve, hogyan lehet ezeket az adatokat az egyes országokban összegyűjteni. Bár a tanulmány a szakszervezeti tagság arányára összpontosít, azt is nyilvánvalóvá teszi, hogy ezzel önmagában nem lehet a szakszervezeti képviselőiről teljes képet alkotni, s hogy olyan más kritériumokat is figyelembe kell venni, mint a kollektív alku alkalmazási köre, a választási eredmények, a szakszervezetek jogalkotókkal való kapcsolata és a közvélemény.

A tanulmány külön elemzést is tartalmaz az egykori Tizenötök tizenkét tagállamában (Portugália, Görögország és Luxemburg kivételével) a szakszervezeti tagság összesített szintjéről, mely szerint a szakszervezeti tagok aránya ezekben az országokban 1970 és 2003 között 6,8 százalékkal nőtt. E növekedés okai ugyanakkor az első vizsgált évtizedben keresendők, azaz az 1970 és 1980 közötti időszakban, amikor is a szakszervezeti tagság aránya átlagosan nem kevesebb, mint 28,7 százalékkal emelkedett az Európai Unió tizenkét tagállamában.

Az elemzésből az is kiderül, hogy a szakszervezetek alkupozíciója ma potenciálisan gyengébb, mint arra a tagok számából következtetni lehetne, ami egyértelművé teszi, hogy a tagság aránya megbízhatóbb mutató a szakszervezetek erejének és befolyásának értékeléséhez. A tagsági arány ugyanis 1970 és 2003 között 11,5 százalékkal esett vissza a tizenkét vizsgált uniós tagállamban annak ellenére, hogy a tagok száma mindeközben emelkedett. 1970-től kezdődően minden évtized egyre gyengébb eredményeket produkált a szakszervezetek befolyását tekintve; még azok a szakszervezetek is, amelyek pedig jelentős számú taggal bővültek, nem tudtak lépést tartani az adott országban a foglalkoztatotti arány párhuzamos növekedésével. Következésképpen, bár a szakszervezeti tagok aránya Európában kétszer magasabb, mint az Egyesült Államokban, a tanulmány rámutat, hogy a különbségek várhatóan csökkenni fognak. A vizsgált adatok továbbá arra engednek következtetni, hogy a szakszervezeti tagság arányának hanyatlásában a foglalkoztatás különféle strukturális, ciklikus és intézményes tényezői is szerepet játszanak.

A szakszervezeti tagok életkor és nem szerinti megoszlását vizsgálva az Európai Unió tizenkét tagállamában, valamint Norvégiában és Svájcban az elemzés arra a következtetésre jut, hogy az európai szakszervezetek tagságának jelentős része ma a „foglalkoztatott, gazdaságilag függő” munkaerőn kívül helyezkedik el (amely kategóriát a szakszervezeti tagság arányának hagyományos meghatározására használnak). Ez alapvetően a nyugdíjas munkavállalók körében mért magas szakszervezeti tagsági aránnyal magyarázható: az adatokat szolgáltató tizennégy európai országban a szakszervezeti tagok 17,2 százaléka ugyanis már visszavonult a munkaerőpiacról.

Általánosságban elmondható, hogy a szakszervezeti tagok többsége az idősebb korosztályból kerül ki. Ami a fiatal munkavállalókat illeti, a tanulmány körükben, általános tendenciaként, a szakszervezeti tagság visszaesését találta. Az adatok mindazonáltal nem szolgáltatnak kellő bizonyítékkal annak meghatározásához, hogy e visszaesés a munkaerőpiacon bekövetkez-

zett változásokkal áll-e összefüggésben – úgymint a fiatal dolgozók esetében a rugalmas és időszakos foglalkoztatás terjedésével, ami megnehezíti a szakszervezeti képviselőket –, vagy inkább a fiatal munkavállalók szakszervezeti tagság iránti kisebb igényét tükrözi. Bárhogy is legyen, az adatok tanúsága szerint a szakszervezeti tagság aránya nagyobb az idősebb, mint a fiatal dolgozók körében.

A vizsgált időszak alatt az országok nagy részében számottevő mértékben nőtt a nők szakszervezeti tagsági aránya. E változással kapcsolatban az elemzés a következő tényezőket azonosítja:

- a nők fizetett munkában való nagyobb részvétele;
- a közszférában dolgozók között a nők jelentősebb aránya (legáltalában Európában), ahol a szakszervezeti tagság általában magasabb szintet jegyez; valamint
- az esélyegyenlőséget támogató politikák elfogadása.

A kutatás mindezekből arra a következtetésre jut, hogy az európai szakszervezetek tagsági arányában és befolyásában bekövetkezett visszaesés több tényező együttes hatásának tudható be. E tényezők között szerepel:

- az erősödő globalizáció nyomán a fokozott nemzetközi verseny jelentkezése;
- a szolgáltató szektorban foglalkoztatottak számának növekedése;
- lassúbb növekedési ráták, melyekhez a privatizáció következtében az állam mint munkaadó szerepének gyengülése társul;
- a tartós munkanélküliség növekedése;
- a rugalmas munkaszerződés alkalmazásának terjedése; valamint
- az alacsonyabb infláció s vele párhuzamosan a szigorúbb monetáris politikák megjelenése.

Mindazonáltal a munkaerőpiaci intézményeknek, a jogszabályoknak és a politikáknak is meghatározó szerepe van e folyamatok alakulásában. A tanulmány egyértelmű kapcsolatot mutat ki az intézményes tényezők és a szakszervezeti tagsági arány magasabb szintje között. Például Belgiumban, Dániában, Finnországban és Svédországban a szakszervezetek aktív szerepvállalása a közgazdaságban és munkanélküliek támogatásában egyértelműen hozzájárult a szakszervezeti tagok számának és arányának növekedéséhez az 1970-től 2003-ig terjedő időszakban. Ennélfogva a szakszervezetek munkahelyeken való jelenlétének elfogadása, a kollektív alku nemzeti szinten összehangolt folyamata, valamint a széles körű konzultáció megannyi tényező, amely pozitívan befolyásolja a szakszervezeti arány alakulását.

Válogatás a Magyar Irodalom Remekeiből

A 16 kötetből álló könyvsorozatot különleges kedvezménnyel rendelheti meg!

Bővítse tovább családi könyvtárát a Népszabadság legújabb, **16 részes könyvsorozatával**, amely a legszebb XIX. és XX. századi magyar művekből válogat. Keresse a kék borítós, Népszabadság emblémával ellátott sorozatot **kéthetente csütörtökönként** az újságárusoknál vagy rendelje meg a kiadónál.

A teljes sorozatot megrendelők 16 kötetet kapnak 14 könyv árért!

A Népszabadság Zrt. a teljes csomagolási és postaköltséget átvállalja.

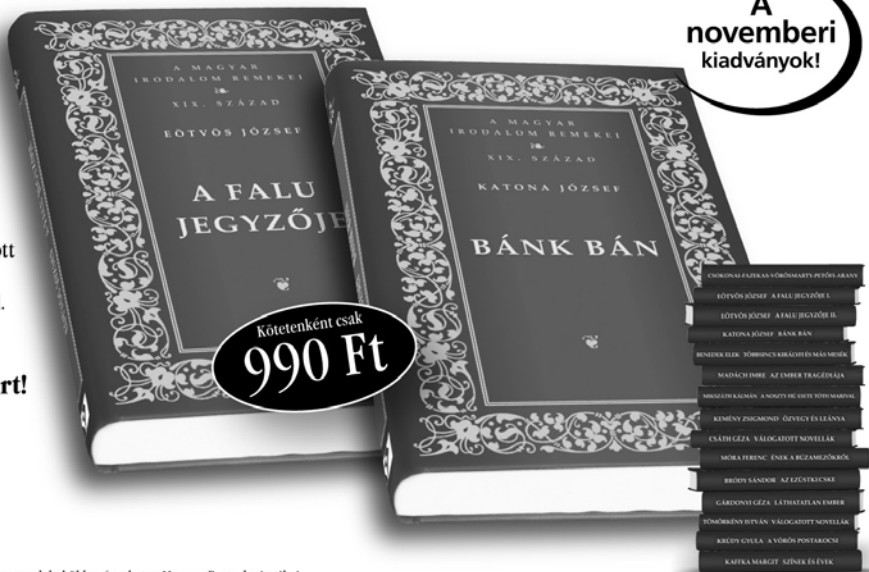
Megrendelés és információ:

06 (1) 436-4373

munkanapokon 8 és 16 óra között.

A megrendelt küldeményeket a Magyar Posta logisztikai üzletága szállítja házhoz az ország egész területén.

A
novemberi
kiadványok!

NÉPSZABADSÁG
A tájékozottság magabiztossá tesz.

AZ MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR: BIZTONSÁG, MAGAS HOZAM

A PSZ által alapított Pedagógus Nyugdíjpénztár 2000 januárjában fuzionált a Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) Nyugdíjpénztárával, és azóta annak Pedagógus Tagozataként működik. A hozam, az alacsony működési költség, valamint a 30%-os adókedvezmény egyértelművé teszi, hogy az MKB önkéntes nyugdíjpénztári tagjának lenni a legjobb és a legbiztonságosabb befektetés! A fiatalok számára pedig a magán-nyugdíjpénztári ág nyújt kedvező lehetőséget.

A nyugdíjpénztár vagyona 2006 októberében meghaladta a 105 Mrd Ft-ot. A pénztár a hosszú távú konzervatív befektetési politikáját folytatva törekszik a pénztártagok befektetéseinek gyarapítására, és rendszeresen magas hozamot ér el.

Tagjaink már jól tudják, hogy miért érdemes pénzüket ide befektetni, erre mások figyelmét is érdemes felhívni erre.

Az MKB Önkéntes Nyugdíjpénztárában

- A befizetett összeg egyéni számlán halmozódik, s a nyugdíjpénztár eredményes befektetései révén is gyarapodik. Az állami nyugdíjtól eltérően örökölhető is.
- A megtakarítások (egyéni befizetések) után ma is jelentős (30%-os) adókedvezmény vehető igénybe, s a tagdíj egészét vagy egy részét a munkáltató (intézményfenntartó) járulégmentesen átvállalhatja.
- A befizetések nemcsak az idős kor biztonságát szolgálják, hanem egyúttal a legeredményesebb hosszú távú befektetések is. Az adókedvezmény és a realizált hozam együttesen meghaladja a banki betétek, értékpapírok kamatát, a hozam után nincs kamatadó fizetési kötelezettség.

Használjuk ki maximálisan az önkéntes nyugdíjpénztári adókedvezményt!

A havonta rendszeresen fizetett (bérből levont) önkéntes nyugdíjpénztári tagdíjak az adókedvezmény adta lehetőségeket megközelítően sem merítik ki. Ezért 2006 végéhez közeledve felhívjuk a figyelmet az önkéntes pénztári egyéni számlára történt befizetések kiegészítésére, s ezzel az adóról történő rendelkezés lehetőségére. Pénztártagjaink adókedvezményt alapvetően egyéni tagdíjfizetésük, valamint a munkáltatók eseti támogatása (adomány) után tudják igénybe venni.

Az egyéni befizetések 30%-áról, maximum 100.000 Ft-ról rendelkezhet a pénztártag (333.333 Ft befizetése esetén). A 2020. előtt nyugdíjba vonulók (433.333 Ft befizetések) 130.000 Ft-ról rendelkezhetnek abba az önkéntes nyugdíj-, egészség-, vagy öngondozó pénztár egyikébe, amelybe az adóévben egyéni befizetés (vagy adomány) is érkezett.

Amennyiben az egészségpénztárba is történik egyéni befizetés, úgy a két pénztárból együttesen évi max. 120.000 Ft (2020. előtt nyugdíjba vonulók esetén, 150.000 Ft) visszaigényléséről lehet rendelkezni.

A rendelkezésre való jogosultságot sem 2006-ban, sem 2007-ben nem érinti az adókedvezmények korlátozására vonatkozó szabály, és a pénztár befektetései által elért hozamot sem terheli az adó!

2006. évi befizetesként kizárólag a 2006. december 31-ig a pénztár számlájára beérkezett munkáltatói és egyéni befizetéseket tudjuk figyelembe venni. Ezért célszerű a befizetéseket **december 15-ig** átutalni az MKB Nyugdíjpénztár önkéntes ágának 10300002-20381501-00003285

számú számlájára, vagy befizetni az MKB egyik bankfiókjába, vagy postán feladni. Kérjük minden esetben a tagi azonosító szám (vagy adószám) feltüntetését.

Az MKB Magánnyugdíjpénztárba történő belépés azt jelenti, hogy saját magunk befolyásolni kívánjuk nyugdíjünk közel egynegyed részének alakulását. (A nyugdíj további, mintegy 3/4-ed részét a továbbiakban is a tb-nyugdíjrendszer biztosítja.) A hosszú évek befizetései és az inflációt várhatóan meghaladó mértékű hozam együttesen járulnak hozzá a nyugdíjas évek anyagi biztonságához.

Az MKB Nyugdíjpénztár magánpénztári ágának tagja lehet az, aki

- a) **pályakezdő**, kötelezően pénztárt választó;
- b) aki jelenleg **másik magánnyugdíjpénztár tagja és onnan átlép**; átlépő;
- c) **30 év alatti személy**, aki már biztosítási jogviszonyban áll (tehát nem pályakezdő) önként pénztárt választó;

A szeptember 4-e és október 31-e között belépők, átlépők között **kisorsolásra kerülő fődíj nyertese egy éven keresztül havonta nettó 150 ezer Ft-os összeget kap.**

A magánpénztár esetében a tagdíjfizetés mértékét a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény szabályozza. A minimum mérték a kereset 8%-a. Ezt a tag vagy a munkáltató 10%-ra egészítheti ki. Amennyiben a pénztártag önként vállalja a kiegészítést, úgy adókedvezményben részesül. Ha a kiegészítést a munkáltató vállalja, úgy adókedvezmény nem érvényesíthető, költségként azonban elszámolható. Az alaptagdíj nem jelent többletterhet a pénztári tagoknak, mert a tagdíj és társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe fizetendő járulék együttes összege megegyezik azzal a járulékfizetési kötelezettséggel, amelyet a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben maradóknak kell teljesíteniük.

Ezért is várjuk mind **pályakezdő pedagógusok, mind az ismeretségi körükbe tartozók** minél szélesebb körének belépését.

Változás a magánnyugdíjpénztáraknál

2007. január 1-től a **2%-os kiegészítő tagdíj** magánszemély által történt megfizetése esetén a **3,9 MFT-os éves jövedelemkorlát** figyelembe vételével érvényesíthető a 30 %-os adókedvezmény.

Munkáltatói támogatás változása

2007. január 1-jétől az önkéntes nyugdíjpénztárakba együttesen befizetett munkáltatói hozzájárulásból havonta legfeljebb a **mindenkori minimálbér (ez 2006-ban 62 500 Ft) 50 %-ának megfelelő rész adható adómentesen.** Az ezen felül adott összeg munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül. (korábban az adómentes támogatás felső határa a minimálbér 100 %-a volt.)

Nem változott: egyéni befizetések adókedvezménye, valamint az, hogy a pénztár által elért hozam adómentes.

MKB Nyugdíjpénztár

Internet: www.mkbnyp.hu; e-mail: ugyfel@mkbnyp.hu

Ügyfélszolgálat: 1053 Bp., Hercegprímás u. 22-24.

Tel.: 268-7001; fax: 268-8416

A Vodafone PSZ-tagsági tarifacsomagjáról

Sok más kedvezmény mellett ez év februárjától működik a PSZ-flottán belüli díjmentes beszélgetés lehetősége. Ha Vodafone-tarifacsomaggal rendelkező PSZ-tag megvásárolja a Zárt Felhasználói Csoport (VPN) opciót (havidíj: 480,- Ft), akkor a szintén ezzel az opcióval rendelkező PSZ-tagokkal belföldön bármikor 0 forintos percdíjért beszélgethet. Ezzel kapcsolatban tudni kell a következőket:

A VPN-csoporttagok tarifacsomaghoz tartozó SIM-kártyák közötti hívásainak díját tartalmazza a szolgáltatás csomag havidíja, kivéve a forgalomválasztó (06) és hálózatkijelölő szám (70, hordozott számok esetén 20 vagy 30) használata nélkül, a hétjegyű mobiltelefonszám tárcsázásával kezdeményezett hívásokat. Ezen hívások elszámolása az alap tarifacsomagnak megfelelő díjazás szerint történik. A VPN-tagok négyjegyű, rövidített hívószámok (mellékek) tárcsázásával is elérhetik egymást, amely hívások díját is tartalmazza a szolgáltatás csomag havidíja.

További részletes információ: www.pedagogusok.hu honlapon.

Ezzel a címmel a sajtóorgániumokban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondoljainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2006. IX. 12.)

Aláírásokat gyűjtő pedagógusok

Országos népi kezdeményezésre készül a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) a közszféra bérrendezésével kapcsolatban – közölte lapunkkal *Árok Antal*, az érdekképviselő alelnöke. A felteendő kérdés még függ attól, hogy a kormány milyen lépéseket tesz a költségvetéssel és a közalkalmazotti bértábla módosításával kapcsolatban. Kezdeményezésüket így várhatóan csak szeptember 20. után nyújtják be az Országos Választási Bizottsághoz. A szakszervezet arra számít, hogy legalább 250 ezren írják majd alá az íveket. (A parlament akkor tárgyalja az ügyet, ha legalább 50 ezren aláírják azt.) Közölte azt is, hogy október 7. és 14. között országos demonstrációt tartanak, ha a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) mai ülésén elfogadja ezzel kapcsolatos javaslatukat. Ha a SZE nem támogatja javaslatukat, akkor önállóan vonulnak az utcára. A SZE-ülésen a PSZ kezdeményezési az egységes közszolgálati sztrájkbizottság létrehozását.

(2006. IX. 28.)

Pedagógus nem az utcán vitatkozik

Csak az oktatási intézmények dolgozóinak lelkiismeretességén múlt, hogy a tanév nagyobb zökkenők nélkül elkezdődött – mondta a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke. *Varga László* lapunknak ezt azzal magyarázta, hogy a módosított közoktatási törvény alkalmazásához szükséges jogszabályok csak az utolsó pillanatban készültek el. Közölte, sok vitájuk van a kormányzattal, de az ellentétek feloldásának alapja az alkotmány, módszere a párbeszéd, színhelye a parlament és az érdekegyeztetés különböző fórumai. Ezért elhárították a Kossuth téri tüntetők meghívását, viszont a magyar közoktatás novemberi napjára valamennyi országgyűlési képviselőt meginvitálják az oktatási intézményekbe, hogy megismerhessék az alulfinanszírozottságból eredő gondokat.

MAGYAR NEMZET

(2006. IX. 13.)

Szeptember és október a tüntetések hónapja lesz

(...) Tagszervezetei álláspontját összegezve a SZE a napokban dönti el, hogy a Pedagógusok Szakszervezete javaslatára október 7-14. között országos demonstrációt tartanak a kormány közszférével kapcsolatos elképzelései miatt. Amennyiben a kabinet hamarosan nem hívja össze az Országos Közszférati Érdekegyeztető Tanácsot, és ott nem sikerül egyezségre jutni, a konföderáció kész egységes közszolgálati sztrájkbizottságot alakítani.

(2006. IX. 28.)

A Pedagógusok Szakszervezete már nem hisz az utcában

Elítéljük és elfogadhatatlannak tartjuk az erőszak alkalmazását bármilyen személyes, közösségi vagy társadalmi konfliktus esetén – áll a PSZ tegnapi nyilvánosságra hozott állásfoglalásában. Lapunk kérdésére *Varga László*, a szakszervezet elnöke kifejtette: a szöveget a Kossuth téri tüntetőosztag kapcsán adták ki, amelyhez nem kívánunk csatlakozni, mert nem értenek egyet annak céljaival. Ők nem akarják leváltani a kormányt, ráadásul az utcai demonstráció általában nem erősíti, hanem gyengíti az érdekvédelem erejét, egy európai jogállamban tárgyalásos úton kell rendezni a helyzetet. (...)

NÉPSZABADSÁG

(2006. IX. 28.)

A pedagógus-szakszervezet legitímnek tekinti a kormányt

Személyre szóló meghívót kap hamarosan valamennyi országgyűlési képviselő a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) tagjaitól, amelyben arra kéri őket: november 22-én, a magyar közoktatás napján keressék föl a körzetükbe tartozó iskolákat. Az érdekvédelmi tömörülés azt szeretné elérni, hogy a képviselők ne csak a parlament padsoraiból szemléljék a közoktatást, hanem hallgassák meg a tanárok és a diákok véleményét, győződjenek meg személyesen is döntéseik következményeiről.

A PSZ ugyanis a párbeszédben hisz, s valja, hogy a vitás kérdéseket nem az utcán kell elintézni – hangsúlyozták a szervezet vezetői tegnapi sajtótájékoztatójukon. *Árok Antal* alelnök azt mondta: bár a kormány „hiányos párbeszédét” folytat az érdekképviselői szervezetekkel, de ettől még legitímnek – vagyis tárgyalópartnernek – tekintik. Ezért a szervezők invitálása ellenére sem csatlakoztak a Kossuth téri tüntetőkhez.

A PSZ tagjai a jelenlegi „értelmezhetetlen” helyzetben egyébként sem kívánják az utcára vonulni, mert nem akarják, hogy bárki is saját politikai céljaira használja föl követeléseiket. (...)

KÖZNEVELÉS

(2006. IX. 8.)

Tanévkezdés, Apáczai-módra

Csaknem ezer pedagógus gyűlt össze az Apáczai Kiadó országos bázisiskolai találkozóján, augusztus 26-án Gyöngyösön. Hogyan Esztergályos Jenő, a kiadó ügyvezetője mondta köszöntőjében, eljöttek, hogy együtt legyenek, itt ismerjük meg az új tanév rendjét, a rájuk váró feladatokat, s hogy megoldásukhoz segítséget kapjanak.

(...) *Ranschburg Jenő* pszichológus kiemelte, hogy a mai gyerekek nehezebben kezelhetőek a régiéknél, nem tudnak tartósan figyelni, koncentrációs és magatartási zavar jellemzi őket. Az okok között ott van az egyszerre áldás és átok televízió. (...)

Czimer László, az Oktatási és Kulturális Minisztérium főosztályvezetője felvázolta a minisztérium hierarchiáját, különös tekintettel annak a közoktatást érintő részére. A tanév rendjét ismertette elsősorban a közoktatási törvény nyári módosítására hívta fel a figyelmet, illetve ennek kapcsán a szeptembertől esedékes, részben új igazgatói, fenntartói és tanári tennivalókra. (...)

Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezete alelnöke feleltem a szavát a közalkalmazotti törvény eltörlésének és a bértábla megszüntetésének terve miatt. Sajnálattal közölte, hogy nemcsak a közszférákban tapasztalható az a nézet, mely szerint a pedagógusok keveset dolgoznak, hanem a fontos döntéseket hozók körében is. Az alelnök szerint a legtöbb pedagógus heti negyven óránál is többet dolgozik. Elmondta, igaz ugyan, hogy az utóbbi időben csökkent a gyereklétszám az általános iskolában, de középfokon egészen a legutóbbi időig nőtt, és az igény is a csoportbontásokra. A plusz két óráról szólva hangsúlyozta, hogy nem jelent meg a törvény végrehajtási utasítása. Végül megjegyezte, hogy a megszorító intézkedések nélkül nem lehet előbbre lépni, de ennek az előbbre lépésnek nem lehetnek kárvallottjai a pedagógusok. (...)

(2006. IX. 18.)

A Pedagógusok Szakszervezete az óraszámemelésről

(...) *Árok Antal*, a szakszervezet alelnöke elmondta: nagy a káosz, ahány önkormányzat, annyi módon

viszonyul a helyzethez. Például a szolnoki fenntartó azt ajánlja az intézményvezetőknek, hogy januárig ne foglalkozzanak ezzel a két órával. Mással azt mondják, hogy fizetés nélkül ne rendeljenek el ilyen foglalkoztatást. Van, ahol egy órát javasolnak, és van, ahol azt mondják, hogy „mindent bele, mert legalább spórolunk”. Ezek a különböző megoldások növelik a közoktatásban egyébként is meglévő különbségeket.

A pedagógusok nagy létszámú elbocsátása jövőre várható. Hozzáette: augusztus közepén az érdekegyeztető tanács ülésén már javasolták, hogy gondolják végig azt, milyen átképzéseket indíthatnak az iskolákból kikerülő pedagógusok számára, és ezekre a forrást is meg kellene teremteni. A szakszervezet október közepére háromoldali szakmai konferenciát szervez a témáról. Most a bérrendszer átalakításától félnek leginkább a tanárok. A szakszervezet később – a kormányzati elképzelések pontos ismeretében – dönt arról, hogy országos népi kezdeményezést indít vagy egységes szakszervezeti sztrájkbizottságot hoz létre.

24 ÓRA (Komárom-Esztergom megye)

(2006. IX. 7.)

Tanárok törvényárnnyékban

Megyei pedagógus-szakszervezeti tisztségviselők találkoztak tegnapi Tatabányán. Értekezletük ezúttal hangsúlyosabb volt a megszokottnál. Az új törvény megvitatása adta az alaphangot. (...)

Varga László, a PSZ elnöke valamint *dr. Horváth Péter* szakértő is részt vett a tanácskozáson, amelyet *Szabó Gáborné* megyei titkár szervezett. (...)

A szakszervezeti vezető szerint az oktatókat duplán sújtják a változások. Ott van az érmeles, az áfa változása, nos, ezen felül jött az az intézkedéscsomag, amely a közoktatás költségvetését terheli. (...)

Potháczky Mária (Komárom, Bozsik-iskola) - Plusz két órára köteleznek, amely reáljövődelem-csökkenést jelent számunkra. Tanórán kívüli tevékenység ez, akár képességfejlesztésről, akár szakkörről beszélünk. Túlórát csak akkor fizetnek, ha ezt teljesítjük.

Vargáné Rimaszombati Judit (Tatabánya, Dózsa-iskola) – A napi teljesítményszámolás a pedagógus meg az intézményvezető terheit növeli meg. Társadalmi kényszer ez, hogy igazoljuk: mennyit dolgoztunk. Remélhetőleg látják majd, a kötelezőn felül mennyi a pluszmunkánk.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

(2006. IX. 22.)

Feszítő gondok

Reformok és szigorú megszorítások az oktatásügyben is

Az iskolabezárás a megfelelő feltételekkel kiváltható – állítja *Varga László*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, akit a regionális értekezleten kérdeztünk.

- Hogyan értékeli a kormány oktatással kapcsolatos reformintézkedéseit, illetve a tanárok óraszámolására, két „plusz” órájára vonatkozó rendeletet?

- Általában gond az, hogy a költségvetés stabilizálása érdekében hozott megszorító intézkedéseket reformként állítják be, így az ezek körül támadt indulatok miatt a valóságos reformokról nem lehet érdemi vitát folytatni. Pedagógusként azt mondom, hogy az új felvételi rendszer a közoktatás szempontjából jó. A többletmunka már más kérdés. Érthető, hogy a fenntartók és a költségvetés terheit csökkenteni kell, de ennek kommunikációja elfogadhatatlan. A pedagógiai munka nem határolható be úgy, mint például egy esztendő tevékenysége. A tanítási óra egyértelmű, de az sem csak annyi feladatot jelent, ami a be- és kicsengés között a tanárra hárul. A szülővel való kapcsolattartás, a gyermek személyiségének formálása, fejlesztése is rengeteg időt vesz el a pedagógustól. Hogy ezt napi rendszerességgel leírni miként lehet, ezt jó lenne attól megkérdezni, aki kitalálta.

A Kossuth Kiadó gazdag kínálata

Méltán tart számot az érdeklődésünkre az egyik legnagyobb kulturális szolgáltató vállalat, a *Kossuth Kiadó* ismertető füzet, mely a 2006 második félévében megjelent és készülő újdonságairól szól. A kínálat gazdagsága lenyűgöző: a legkülönbözőbb műfajú és tematikájú művek tömör, képes ismertetése éppúgy megtalálható benne, mint a „hangskönyv”, valamint az „irodalmi fülbevaló” bemutatása. A Kossuth és a Mojzer Kiadó hangskönyvei a klasszikus magyar és világirodalom legjobb, legnépszerűbb íróitól és költőitől válogatott elbeszéléseket és költeményeket szólaltatják meg kiváló színészek hangján. Nemcsak egyszerű felolvasások ezek, hanem egyedi, új élményt keltő előadások. Az irodalmi fülbevaló pedig szebbnél szebb alkotást „hangosít” egy-egy CD-n, jeles irók, előadók tolmácsolásában. A füzet mindkét közlés korábban megjelent és még kapható példányaira is felhívja figyelmünket. Összegezve: megannyi olyan kiadványhoz juthatunk saját költségünkön vagy az iskolai könyvtárak révén, melyet oktató-nevelő munkánkban hatékonyan kamatoztathatunk.

Bővebb felvilágosításért a vevőszolgálatot ellátó Toldy Ferenc Könyvesbolthoz fordulhatunk (1011 Bp., Fő u. 40., telefon/fax: 225-8400, 225-8401; e-mail: kossuthvevoszolgalat@axelero.hu).

A hónap névnapja: Terézia

A Terézia név eredete: *therosz (görög). Jelentése: nyár, forrás.*
Névnap: október 15. *Változatok: Theresa, Thérèse, Teresa.*

A görög eredetű Teréz név jelentése vitás. Származtatják a görög „therosz” szóból, amelynek jelentése: hőség, forrás, nyár, szüret, aratás, a „théraein” szóból, ami vadászatot jelent, végül az Égei-tengeren található Theresia-szigetek nevéből is. A katolikus egyház az egyik legnagyobb női szentjére, Szent Terézre emlékezik október 15-én. Teréz szembetűnő erénye a kitűnő kapcsolatteremtés: e téren számára nem léteznek gátak, sem nyelvi, kommunikációs problémák, sem bármely egyéb eltérések formájában. Teréz mentes az előítéletektől, különösképpen a külsőségeket illetően. Kapcsolatteremtési készsége nem csupán az emberekkel szemben érvényesül, de bármilyen más élőlényvel (még a növényekkel is), és éppúgy magával Istennel. Segítőképz, tele van jószándékkal mások iránt, de vezetni kell. Nem indul el, csak ha indítást kap, és ha nem ismeri fel a pillanatot, amikor cselekednie kell, örökre letérhet újtjáról, s a továbbiakban csak bolyong az életben. A bajok másik forrása, hogy befolyásolja környezetét. A pozitív hatások ugyan segítik előbbrejutását, de sajnos a rossz befolyások is működnek, s egy tollvonással keresztülhúzhatják, amit egy élet munkájával felépített. Teréz szívélyes, figyelmes, alkalmazkodó, ám valójában mindenkivel távolságot tart, nem kerül bensőséges viszonyba. Házassága is zátonyra futhat ezen, mivel előbb-utóbb elidegenedést hoz. Terézia közvetlenebb és jobban kimutatja érzelmeit; nem segítő foglalkozásban, hanem inkább gazdasági területen helyezkedik el.

Kalkuttai Teréz anya albán származású szerzetesnő (1910–1997), eredeti nevén Agnes Gonxhe Bojaxhiu, Úszkub városában, a mai Skopjében született. Korán megözvegyült édesanyja hitre és irgalmasságra nevelte. Agnes egy írországi kolostor közvetítésével került Darjeelingbe. Itt tett szerzetesi fogadalmat, s vette fel a Teréz nevet. Eleinte egy kalkuttai iskolában tanított, később engedélyt kért, hogy a nyomornegyedben dolgozhasson. Ápolónői képzésben részesült, és hamarosan iskolát, majd szerzetesrendet alapított. A szegényeket szívből, térítésmentesen segítő „Szeretet Misszionáriusai” rend mára csaknem az egész világon elterjedt. Teréz anya 1979-ben Nobel-békedíjban részesült. Halála után II. János Pál pápa boldoggá avatta.

A hónap vice

Két férfi borral koccintgatva beszélget a kocsmában.

- Mondja, maga szerint miért van az, hogy a feleségek mindig emlékeznek a házasságkötésük napjára, a férfiek pedig általában nem?
- Ez nagyon egyszerű. Maga emlékszik arra a napra, amikor azt a hatalmas harcsát fogta?
- Persze, hogy emlékszem.
- Na látja. A hal már elfelejtette.

Szőlő, szüret, bor

Lapunk októberi számában több éve e témakörből állítunk össze gyűjteményt: verseket, bölcs és humoros mondásokat, szólásokat, megfigyeléseket. Eziuttal is ezt tesszük. Gondjainkat legalább egy kis időre úzzuk el a jó magyar borral! Hazánkban évszázadok óta az ősz legfontosabb gazdasági s egyben társadalmi eseménye a szüret. A 16-17. században igazi sátoros ünnep volt, amelyre még a hadviselő vitézek is hazajöttek, sőt a bortermelő városokban a törvénykezés, az iskolákban pedig a tanítás is szünetelt, mert a lakosság apraja-nagyja a szőlőhegyeken tartózkodott. Ilyenkor megélenkült e tájék. A szüret általában zajkeltéssel indult. Dobszóval vagy pisztolydurrogatással jelezték a munka kezdetét. A szedők görbe késsel vagy metszőollóval vágták le a fürtöt és tették a vödörbe, majd a tartályba. Ezt követte a mustkészítés, amelyből előbb-utóbb bor lesz. Mindezt vidám hangulat kísérte. A munkavégzés alatt jellemző volt a tréfálkozás, az éneklés, a hangoskodás, utána azonban valódi ünneppé alakult a nap. A szüret befejeztével a munkások a hegyről levonulva szüreti koszorút vittek a vállukon. Ez fém vagy favázra aggatott szőlőfürtőkből állt, amelyet búzával, szalagokkal, esetleg borosüveggel díszítettek. Ezt a szép szokást sok városban még ma is megtartják. A szüret befejezésének csúcspontjaként kezdődött a szüreti bál, egy jól megérdemelt mulatozás, természetesen ez is sok kedves népszokással egybekötve.

BOR MELLETT (Részletek)

Fogy az élet, s nemsokára Szép korom majd elrepül;	Lányka jer, jer, mártsd rózsádat Kelyhem édes nedvibe,
Érzem, messze nincs határa, S majd komor telére dül.	Fonjad azt s mell-pántlikádat Hajam barna fürtibe.
De borral sebes szárnyának Lépvesszőket hányhatok;	Ingereld szám szomjúságát S pajkoskodj addig velem,
Bort hamar, bort! elmúltának, Ha iszom, kacaghatok.	Míg az élet boldogságát Nyílt karod között lelem.

(Kazinczy Ferenc, 1806)

Magyar szólások, mondások: A bor kimondhatja az emberrel az igazat. A bor súrítja a vért. A legjobb bornak is van seprője. A részegnek későn virrad, hamar alkonyodik. Adjon isten minden jót, nekem csak egy korsó bort. Az okos embert is megtántorítja a bor. Bár gatyámat is borban mosnak. Barátot bor közt, bort sajt után, lovat istállóban, leányt bálban ne válassz. Bor és kenyér nélkül meghül a szerelem. Bor hajtja a lovat, zab viszi a szekeret. Borbarát van, de bajbarát nincs. Bort, búzát, békességet, bőrcipőjű feleséget! Egy-két pohár borban sok jó barát lakik. Hol a poharak csúsznak, a titkok sikamlanak. Iszom a bort, rúgom a port. Jó bor, szép feleség, csendes lelkiismeret, drága dolgok. Kántorok, jó borok, nem szárad meg a torok. Könnyen terem a jó bor, ha kapa a bikája. Könnyű a pohár mellett vitézkedni. Még a vénembert is táncba viszi a bor. Megiszom a jó bort csutora nélkül is, ölelem a rózsám nyoszolya nélkül is. Mulassunk, ha kifogy a bor, hozassunk! Nehéz a részeg ember szájára lakatot vetni. Nincs kormánya a bornak. Nincs olyan bölcs, kit a bor meg nem boldondít. Nemes bort gyalázza a kanizsai lőre. Igaza van, mint a részeg asszonynak az árokban.

Latin közmondások

- In vino veritas – Borban az igazság.
- Vinum bonum laetificat cor hominis – A jó bor felvidítja az ember szívét.
- Vinum et pueri veraces – A kaptos ember és a gyermek megmondja az igazat.
- Vinum lac senum – A bor az öregek teje.
- Vinum regum, rex vinorum – Királyok bora, borok királya. (A tokaji aszú címkéjén látható városcímer büszke felirata.)

Figyelemre méltó érdekességek: Kevesen tudják, hogy a szőlő nemcsak a jó bor alapanyaga, hanem remek gyógyszer is. Többek között eltávolítja a szervezetből a salakanyagokat, megszépíti a bőrt, magnézium-, foszfor- és cukortartalma energiát kölcsönöz a testnek, vitaminjai erősítik az immunrendszert, magvának hatóanyagai ápolják a szívét és az érrendszert, tisztítják a májat. Vitaminokban is gazdag. Ugyan kevés benne a C-vitamin, de jelentős mértékben tartalmaz E-, B1- és B5-vitaminokat, amelyek a gyomorgörcsök kezelésére is alkalmasak. Ezenkívül inycsiklandozó ételek, sütemények is készíthetők belőle.

Mire jó napi néhány pohár bor? A bor segít számos más területen is: az emésztésben, a szervezet salaktalanításában, és meglepő módon erősíti az immunrendszert is. A szőlő leve fékezi a csontok elmeszesedését és idősebb életkorban az agy teljesítőképességének csökkenését. Teljesen mindegy, melyiket isszuk, ez ízlés dolga. Vörös, fehér vagy rosé – mindegyik gazdag ásványi anyagokban, nyomelemekben, vitaminokban és csodafegyverben, a fenolban. Apró különbség mégis van. A vörösbor, a vörös szőlő a borkészítés miatt fenolokban gazdagabb, mint a fehér. A fehérbor általában savasabb a vörösnél. Ezért jó gyomorsavhiány okozta panaszok megszüntetésére, illetve étvágygerjesztőként. Annak, akinek nincs májbetegsége, pajzsmirigyproblémája, s migrénre sem hajlamos, a bor valóságos életelixír – természetesen megfelelő mennyiségben. Hippokratész, az európai orvostudomány ősatya igazi barbarátként így vélekedett: „A bor csodálatos emberi alkotás, melyet – mind egészségesen, mind betegség ellen – minden alkalommal lehet fogyasztani, de csak kellő mértékkel.”
Á. A.

A SZEF NYILATKOZATA

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFE) megdöbbenéssel fogadta, hogy a szeptember 18-án az Országház előtt összegyűlt békés tüntetők egy része a Magyar Televízió Székházánál emberéleteket is súlyosan fenyegető rendbontásra, randalírozásra ragadtatta magát. A SZEFE eddigi álláspontját megerősítve változatlanul elfogadhatatlannak tartja az erőszak alkalmazását, a politikai kérdések utcán történő megoldását. Ezért az általa képviselt közszolgálati dolgozók nevében nyugalomra, önmérsékletre, törvényes magatartásra szólítja a tüntetések szervezőit, résztvevőit. Szakszervezeti szövetségünk a kialakult konfliktus parlamenti rendezésének előmozdítására kéri a politikai erőket, a közhatalmi szerveket. Egyben felszólítja a kormányt, hogy a rendkívüli helyzetre tekintettel azonnal kezdjen tárgyalásokat a közzsféra szakszervezeteivel a közszolgálatok normális működésének feltételeiről. A mostani események is igazolják és megerősítik a SZEFE régóta hangoztatott álláspontját, hogy a társadalom nem nélkülözheti a jól működő közszolgálatokat. Az ehhez szükséges feltételek megteremtése a kormány felelőssége.

A SZEFE Ügyvivő Testülete egyidejűleg köszönetét fejezi ki a rendbontás megfékezésében résztvevő rendőröknek, az összecsapások során megsérülteket ellátó mentősöknek, egészségügyi dolgozóknak, a gyújtogatással keletkező tüzek oltásában, lokalizálásában áldozatosan helytálló tűzoltóknak. Elismerést érdemelnek a média, és benne a köztelevízió azon szerkesztői, munkatársai is, akik a veszélyeztetett körülmények ellenére is folyamatosan tájékoztatták a közvéleményt az eseményekről.

Budapest, 2006. szeptember 19.

*Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFE)
Ügyvivő Testülete*

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) a közoktatásban dolgozók jelentős részét tömörítő, legnagyobb létszámú érdekvédelmi szervezetként, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFE) álláspontjával összhangban mélyszélesen elítéli és elfogadhatatlannak tartja az erőszak alkalmazását bármilyen személyes, közösségi és társadalmi konfliktus esetén. Meggyőződésünk, hogy az ellentétek - legyenek akár ideológiai, politikai vagy szakmai jellegűek - csak tolerancián és humánumon alapuló párbeszéddel oldhatók fel. Igaz ez a mindenkori kormányzati hatalommal kapcsolatos vitás kérdésekre is.

Jogállamunk intézményi keretei kialakultak, de a működésük még hiányos. A demokratikus egyeztetési folyamatok kiüresedtek, nem működnek, a pártérdekek mindent háttérbe szorítanak. Súlyos elmaradás tapasztalható a társadalmi és szociális párbeszéd európai normáknak való megfelelésében is.

A PSZ véleménye változatlanul az, hogy hazánk kiegyensúlyozott fejlődéséhez közmegegyezésre, hosszú távú megállapodásra van szükség. E nélkül nem, vagy csak késlekedve és hiányosan tudjuk megtenni az európai felzárkózásunkhoz vezető lépéseket. Társadalmunk nem szakítható végletesen szemben álló részekre, mert valamennyien sérülünk. Az ellentétek, a politikai viták megoldásának alapja az alkotmány, módszere a párbeszéd, színhelye a parlament és az érdekegyeztetés különböző fórumai, eredménye a kompromisszumon alapuló megállapodás kell, hogy legyen. Olyan önszerveződő társadalom kiépülését kell elősegíteni, amelynek életét a dialógus és az érdekegyeztetés jellemzi. Minderre különösen a krízishelyzetekben van szükség.

A Pedagógusok Szakszervezete ezen elvárások alapján vesz részt a szociális párbeszéd különböző szintű fórumain, és szükség szerint érdekérvényesítő akciókat szervez. Mindezt elősegítő felkéri, felszólítja az országgyűlési képviselőket, hogy a magyar közoktatás napján, november 22-én látogassanak el abba a nevelési-oktatási intézménybe, amelybe a területi illetékességük alapján a PSZ helyi szervezetei meghívják. Hallgassák meg a tanulók és pedagógusok véleményét, szerezzenek személyes tapasztalatot az óvodák, iskolák, kollégiumok, nevelőotthonok feltételrendszeréről, működési gondjairól. E közvetlen élmények, benyomások ismeretében kezdeményezzenek és hozzanak döntéseket az oktatásügy érdekében. Fogadják el és hirdessék, hogy az oktatás nem csupán költségvetést fogyasztó ágazat, hanem előrelátó befektetés, nélkülözhetetlen, felelős gondoskodás hazánk jövőjéről.

Budapest, 2006. szeptember 25.

PSZ ORSZÁGOS VEZETŐSÉGE

A KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS KÖTÉSÉRŐL

A vázlatban *dőlt betűvel* jelezzük a vonatkozó jogszabály megfelelő jogszabályhelyeit; *dőlt betűvel és aláhúzással* azokat a rendelkezéseket, amelyeket szabályozásra valamely jogszabály a kollektív szerződésbe utal. A 2005.01.01. napjától napjainkig folyamatosan bevezetett, vagy egyéb, az eredeti vázlatban (Pedagógusok Lapja 2002/2. szám) még nem szereplő új rendelkezéseket a jelzett szöveg után ☼ jellel láttuk el. A zárójelbe tett rövidítésekkel jelöljük azt a jogszabályhelyet, amely az adott szabályozásra vonatkozik. Kérjük ezek tudomásulvételét. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az alább közölt kollektív szerződés-vázlatot nem mechanikusan, hanem az adott intézmény sajátosságainak megfelelően lehet alkalmazni!

KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS,

amely létrejött egyrészről a (a közoktatási intézmény pontos megjelölése) igazgatója, mint **Munkáltató**, másrészről a Pedagógusok Szakszervezetének Intézményi Alapszervezete (székhelye.....) között szerződés kötésre irányuló együttes akarattal, mint kollektív szerződés megkötésére önállóan vagy más szakszervezettel együttesen vagy az intézmény alkalmazotti közösségének szavazásával jogosult Szakszervezet a Munkáltatónál közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott munkavállalók képviselőjében az alábbi törvényi rendelkezések figyelembevételével:

- a többször módosított **Munka törvénykönyvéről** szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.),
- a többször módosított **közalkalmazottak jogállásáról** szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.),
- Kjt. 1992. évi XXXIII. törvény **végrehajtásáról** a közoktatási intézményekben tárgyú **138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet** (Kjtvhr.),
- **munkavédelemről** szóló 1993. évi XCIII. törvény,
- az **egyéni védőeszköz használatáról** szóló 65/1999.(XII. 22.) EüM. rendelet,
- a **személyi jövedelemadóról** szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja.),
- a **közoktatásról** szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.),
- a **pedagógus-továbbképzésről és pedagógus-szakvizsgáról** szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rend.,
- a **közoktatási törvény végrehajtásáról** szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet (Ktvhr.),
- a **pedagógus-továbbképzéséről** szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet,

és a **további vonatkozó jogszabályok** alapján, a mai napon az alábbi feltételekkel.

I. Bevezető rendelkezések

1. **A szerződés személyi hatálya:** minden, az intézménynél közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott közalkalmazottra, a munkáltatóra is. [Mt. 36. § (4) bekezdés; Kjt. 12. §]. Nem terjed ki azonban a Polgári Törvénykönyv rendelkezései alapján foglalkoztatottakra.

2. **A szerződés időbeli hatálya:** jelen szerződés a kihirdetése napján lép határozatlan időre hatályba. Kihirdetés módja: értekezleten vagy faliújságon. [Mt. 38. § (1)-(2) bekezdés]

3. **A szerződés felmondásának szabályai:** jelen szerződést a szerződés kötésre jogosultak bármelyike 3 hónapos felmondási idővel felmondhatja. Ez a jog azonban a megkötéstől számított 6 hónapon belül nem alkalmazható. [Mt. 39. §; 40. §]

4. **A szerződés módosításának szabályai:** szerződő felek megállapodnak abban, hogy a KSZ érvényesülését minden év ... napjáig értékelik és a szükséges módosításokat is elvégzik. [Mt. 30. §; 37. §(5) bekezdés]

5. **A szerződő Felek megállapodnak abban, hogy a Felek a jelen szerződéssel és módosításaival kapcsolatos fennálló regisztrációs kötelezettséget teljesítik az Mt. 41/A. §-ban és a 2/2004. (I. 15.) FMM rendeletben rögzítettek szerint a Foglalkozáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium felé.**

6. A szerződő Felek megállapodnak, hogy csak a vonatkozó jogszabályoktól eltérő többletjogokat rögzítik Kollektív Szerződésükben. A munkáltató biztosítja a mindenkor hatályos Mt.; a Kjt. és a Kjtvhr. szövegét.

7. A munkáltató a Kollektív Szerződést és mellékleteit a kihirdetéskor a szakszervezet tisztségviselőjének; a munkaközösség-vezetőknél és a technikai dolgozók vezetőjénél 1 példányban fémmásolva használatra bocsátja.

II. Munkaügyi kapcsolatok

A szakszervezet, a munkáltató és a munkavállaló a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség követel-

ményeinek megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. [Mt. 3. § (1) bekezdés]

1. A szakszervezet jogosult arra, hogy:

- a munkavállalók gazdasági és szociális érdekeinek védelmében éljen a törvényben biztosított jogokkal [Mt. 19. (3) bekezdés];
- a munkavállalókat jogaikról és kötelességeikről tájékoztassa [Mt. 19. § (2) bekezdés];
- munkavállaló tagjait a munkáltató és az állami szervek előtt képviselje [Mt. 19. § (3) bekezdés];
- a jogszabályok érvényesülését és a munkakörülményeket ellenőrizze [Mt. 22. § (2)-(3) bekezdés];
- jogellenes munkáltatói intézkedés ellen halasztó hatályú "vétóval" éljen [Mt. 23. §];
- tisztségviselőjét munkajogi védelem védje [Mt. 28. §];
- konzultációs jog [Mt. 15/B. §] ☼.

2. A munkáltató köteles:

- a munkáltatókat és az állami szerveket terhelő tájékoztatási, együttműködési, informálási és indoklási kötelezettségének eleget tenni. [Mt. 21. § (1)-(3) bekezdés; 22. §];
- a munkáltató az intézkedésének megtétele előtt, köteles tájékoztatni a szakszervezet munkahelyi képviselőjét, ha intézkedése a dolgozók nagyobb csoportját érinti. [Mt. 21-22. § 94/A. §, Kjt. 38/A. § ☼] Intézményünkben a szerződés megkötésekor nagyobb csoportot érint a legalább főt érintő munkáltatói intézkedés:
 - a munkáltató a szakszervezet működését segíteni [Mt. 24. §];
 - a munkáltató a szakszervezeti tisztségviselők részére a munkaidő-kedvezményt biztosítani [Mt. 25. §].

3. A szerződő Felek megállapodnak abban, hogy a munkáltató véleményezés céljából, a szakszervezet(ek)nek a döntés előtt legalább ... nappal átadja mindazon intézkedések tervezetét, amelyek legalább főt közalkalmazottat érintenek. [Mt. 21. §]

4. A munkáltató vállalja, hogy döntései előtt tájékoztatja a Szakszervezetet, továbbá vállalja, hogy döntései előtt a szakszervezetnek az érdemi véleményezésére lehetőséget ad. A szakszervezet képviselője az intézmény vezetőségi ülésén jelen lehet. [Mt. 19.-24. §]

5. A szakszervezet az oktató-nevelő munkát nem akadályozva igénybe veheti az intézmény szabad helységeit, technikai eszközeit. [Mt. 24. §]

6. A szakszervezeti tisztségviselőket megillető munkaidő-kedvezmény kiadása, pedagógusoknál a kötelező óraszám arányos csökkentésével, lehetőleg a hét 1 napjára, intézményünkben ...napra összpontosítva történik. Megállapítása minden év...hó napjáig történik. A szakszervezet a tantárgyfelosztás elkészültét megelőzően, minden év ... hó..... napjáig írásban közli a munkáltatóval a munkaidő-kedvezmény kiszámításához szükséges taglétszámot, továbbá azt, hogy a kedvezményt kik, milyen módon és milyen arányban veszik igénybe. A munkaidő-kedvezmény kiszámításának egyik lehetséges módja: **(tagok létszáma/három) x 2 óra= havi munkaidő-kedvezmény (t_{munkaidők.-hó}) teljes munkaidőre vetítve**. Heti munkaidő-kedvezmény a kötelező óraszámra számolva: **(t_{munkaidők.-hó}/4,33) x (kötelező óraszám/ heti munkaidő) ☼**. A szakszervezeti továbbképzést szolgáló rendkívüli fizetett szabadság igénybevétele esetén a szakszervezet a Munkáltatót legalább 30 nappal előbb értesíti. [Mt. 25. §.]

III. A közalkalmazotti jogviszony létesítése

Az alkalmazandó szabályokat az Mt., a Kjt., továbbá a mindenkor hatályos jogszabályi rendelkezései tartalmazzák így a különösen

- a közalkalmazotti jogviszony kezdete, a munkába lépés szabályairól rendelkező: Kjt. 21-23. §; Mt. 72-75/A. § ☼; 76. § (3) bekezdés és (6)-(8) bekezdés, különösen a 76. § (7) bekezdés a)-c); e)-f) pontja; 76/A-78. § különösen a 76/A. § (1) bekezdés b)-c) pontja; 79. § (2)-(3); (5)-(6) bekezdés; 80. §];

b) kinevezés módosításának szabályairól rendelkező: [Mt. 82-85. §; 83/A. § 84/A. §; Kjt. 23/A. § 6°];

c) próbaidő kikötésének feltétele, módja és mértéke: [Mt. 81. §].

IV. A közalkalmazotti jogviszony megszüntetése

Az alkalmazandó szabályokat az Mt., a Kjt., továbbá a mindenkor hatályos jogszabályi rendelkezései tartalmazzák Így a különösen

a) közalkalmazotti jogviszony megszüntetésének és megszüntetésének módjairól, következményeiről rendelkező: Kjt. 25-38/A. §; Mt. 85/A. § (1)-(4) bekezdés; 85/B. §; 90. §; 93. (3)-(4) bekezdés; 94. §; 94/A-94/G. §; 97. §; 98. (2)-(4) bekezdés;

b) a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése és megszüntetése eljárásáról rendelkező: közalkalmazotti igazolás Kjt. 36. §; Mt. 97. §; 98. (2)-(4) bekezdés.

V. A munkavégzés szabályai

Az Mt., Kjt. és a Kjtvrh. mellett a pedagógusok kötelező óraszámára és munkaidejére, valamint munkavégzésére vonatkozó speciális szabályokat a közoktatásról szóló törvény hatályos rendelkezései tartalmazzák.

1. Pedagógus munkakörbe tartozó feladatok és a pedagógus kötelező óraszámába beszámítható feladatok: közoktatásról szóló törvény 1. számú melléklet Harmadik rész II. fejezet 6. pont, amely rendelkezik a munkarendre irányuló 2 havi időkeretről is és amelyet jelen szerződés 7. pontjának első bekezdése tárgyal. **A kötelező óraszámán kívüli tevékenységek az intézményünkben az alábbi csoportra bonthatóak:**

a) kizárólag az intézményen belül látható el:

(...)

b) az intézményen belül és az intézményen kívül ellátható feladatok:

(...)

c) kizárólag az intézményen kívül ellátható feladatok, tevékenységek:

(...)

2. A munkavégzéshez kapcsolódó további szabályok: Mt. 102-104. §; Kjt. 39. § (2) bekezdés. A munkavállalói magatartás meghatározott munkakörben előírt külön szabályai a Kjtvrh. mellékletében található munkakörök és azok meghatározása alapján történnek.

3. Más munkában vagy munkahelyen való alkalmazás korlátai:

egyéb munkavégzésre irányuló jogviszony létesítése csak akkor lehetséges, ha az a közalkalmazotti jogviszonnyal nem összeférhetetlen; így például összeférhetetlen, ha a pedagógus saját tanítványát ellenszolgáltatás fejében korrepetálja, valamint (további, az alkalmazotti közösség számára kialakított összeférhetlenségi szempontok).

Ha további jogviszony a közalkalmazott munkaidejét érinti, csak a munkáltató írásos engedélyével létesíthető. Ha a további jogviszony közalkalmazott munkaidejét nem érinti, munkáltatója felé írásbeli bejelentési kötelezettsége van. [Kjt. 41-44. §; Mt. 83/A. §; 102-106. §]

4. A jogkövetkezmények megállapítása a közalkalmazotti jogviszonyból származó köteleességek vétkes megszegése esetén alkalmazandó:

- Fegyelmi eljárásról rendelkező Kjt. 45-53. §-ai;

- Közalkalmazott kártérítési felelősségéről rendelkező Kjt. 81-83. §; Mt. 166. §; 167. § (1) és (4) bekezdése; 168-169. §; 171-172. §-ai és a 173. § (1) bekezdés. A Mt. 173. §(2) bekezdésének első mondata értelmében és a Kjt. 82. §-a alapján a munkáltató közalkalmazottat közvetlenül kártérítésre kötelezheti Ft, azaz ezer forint erejéig.

5. Leltárfelelősség szabályairól rendelkezik Mt. 170-170/D. §-ai. Jelen szerződés ... számú mellékletét képezik Mt. 170. § (3) bekezdése szerinti meghatározások, 170/C. § (4) bekezdésén alapuló kártérítés mértéke és a 170/D. § (1) bekezdés szerinti leltárfelelősség megállapítására irányuló eljárás részletes rendje.

6. Anyagi ösztönzéshez, bérfizetéshez kapcsolódó szabályok a következők intézményünkben:

- a bérrendszer szabályairól rendelkeznek: Kjt. 60-66. §; 87. §; 93. §;

- az illetmény elszámolásának, kifizetésének szabályai: Mt. 141. §; 142/A. §; 144. § (1)-(2) és (4)-(5) és (7) bekezdés; 145. §; 160. §; Kjt. 79/A. §; 85. § (7) bekezdés h)-j) pontjai;

- a keresetelemek rendszeréről rendelkeznek: Mt. 146. §; Kjt. 39. § (3)-(4) bekezdés; 66-67. §; 69-70. §; 74-75. §; különösen a 74. § (2) bekezdés; 75. § (2)-(3) bekezdés; 77. §;

- a munkáltató a Kjt. 39. § (3)-(4) bekezdés és a 71. §-a alapján adható címpótlékokat a szakszervezettel és a szakalkalmazottakkal kidolgozott, jelen Kollektív Szerződés ... számú mellékletében található szempont-

sor figyelembevételével adja. A felek tudomásul veszik, hogy címpótlékok a fenntartóval való egyeztetés után válnak adhatóvá;

- intézményünkben a Kjt. 75. § és Kjtvrh. 15. § (2) bekezdése alapján **kötelező pótlékok** köre, a fenntartói döntés alapján meghatározott intézményi mértéke a közalkalmazotti pótlékalap mindenkor hatályos összegének százalékában:

a.) osztályfőnöki:	%
b.) diákönkormányzatot segítő tanári:	%
c.) munkaközösség-vezető:	%
d.) gyógypedagógusi:	%
e.) gyakorlati óvodai; gyakorlati iskolai:	%
f.) nemzetiégi:	%
g.) területi pótlék:	%
h.) számítástechnikai pótlék:	%

- A Kjtvrh. 15. § (6) bekezdése alapján **adható pótlékok** körét és mértékét a fenntartó képviselőtestületi döntésében határozza meg. A tárgyévi önkormányzati döntés jelen szerződésünk ... számú melléklete;

- intézményünkben pedagógus és ügyviteli, ügyintézői munkakörben foglalkoztatottaknak az alábbi idegen nyelvtudásra adható a Kjt. 74. § alapján idegen nyelvtudási pótlék: Német; angol; francia és orosz stb. nyelvtudás esetén;

- az anyagi ösztönzés egyéb formái: Kjt. 67. § különösen 67. § (2)-(3) bekezdés; 77. §. A jelen szerződés... számú melléklete tartalmazza a Kjt. 67. § szerinti **illetménykiegészítés**, valamint a 77. § alapján adható keresetkiegészítés munkáltató által figyelembe veendő feltételeit. A **közoktatásról szóló törvény 118. § (10)-(12) bekezdése** alapján adható keresetkiegészítés szempontjait jelen szerződés... számú melléklete rögzíti;

- **külön díjazási szabályok:** helyettesítési díj, állásidő: Mt. 146. §; 147. § (1)-(5) és (7) bekezdés; 148-153. §; 155. § (1) és (3) bekezdés; 156-164. §;

- ügyeleti, készenléti díjazás szabályai: Kjtvrh. 11/A-D § 6°; 16. §;

- **további kötelező juttatások rendszere:** a védőruhára vonatkozó jogszabályok – Mv.; EüM rendelet - alapján, az egészséget károsító kockázati tényezőknek kitett munkakörökben, kötelező juttatás. A védőruhára jogosító munkakörök az ezekhez tartozó védőruhajegyzék az intézmény Munkavédelmi Szabályzatában található.

7. Munkaidőre, pihenőidőre vonatkozó szabályok:

- **munkaidő, munkaidőrend, munkaidőkeret** meghatározása a következő szabályok történt: A Kt. Első számú melléklet Harmadik rész II/6. pontja 6°; Mt. 117. §; 117/A. § (2)-(3) bekezdés; 117/B. § (1), (5) bekezdés; 118-121. § különösen: 118/A § (2)-(3) bekezdés; 119. § (2) bekezdés; 120. § (2) bekezdés és (4) bekezdés. Jelen szerződésünkben kiemeljük a következőket: A heti törvényes munkaidő 40 óra, napi 30 perc fizetett ebédidővel. A **rendes munkaidő intézményünkben hétfőtől péntekig tart. Kivételesen, osztott munkarendben dolgoznak a takarítók. A pedagógusok munkarendjét a tantárgyfelosztás, a pedagógiai program és a jelen szerződés** 6° határozza meg. A pedagógus a munkaköréhez tartozó feladatok elvégzéséhez jelen szerződés szabályozása alapján és időtartamban köteles az intézményben tartózkodni, és a munkavégzését az SZMSZ-ben előírt munkaidő-nyilvántartás eljárási szabályainak betartásával köteles naponta jelenléti íven vezetni. [Kjtvrh. 7. § (1) bekezdés] 6°;

- **rendkívüli munkavégzés szabályai:** A rendes munkaidőn belül, a kötelező óraszám felül végzett munkavégzés többletmunkának minősül, s ezt a munkáltató írásban vagy a helyben szokásos (táblára kiírás) módon rendeli el. A többletmunka díjazására vonatkozó szabályok: Kjtvrh. 16. § Kt. Első számú melléklet Harmadik rész II/18. pontja 6°;

- a rendes munkaidőn felül elrendelt rendkívüli munka a túlmunka, s a túlmunkát intézményünkben írásban kell elrendelni. [Mt. 127. § (3) bekezdés] Elrendelésére vonatkozó szabályok: Mt. 126. §; 127. § (1)-(3) bekezdés és (5)-(7) bekezdés; 128-129. §; Kjt. 55-55/A. §, Kjtvrh. 11/A-11/D. §;

- **munkaszünet, pihenőidőre vonatkozó szabályok:** Mt. 122-125. §; különösen 123. § (2)-(3) bekezdés; 124. § (3) bekezdés b) pontja tekintettel a 124/A §(1); (3)-(4) pontjára;

- a **szabadság kiadására vonatkozó szabályok:** Mt. 130. §; 133-136. §; Kjt. 56. §-a alapján a munkáltató minden év február 1-ig elkészíti a szabadságolási tervet, vélemények, kérések alapján április 1-ig csatolja jelen kollektív szerződés ... számú mellékleteként;

- **munkaidő-kedvezmények, pótszabadságra** vonatkozó szabályok: Mt. 138-140/A. §; 132. § (1)-(3) és (7) bekezdés; Kjt. 57-59. §.

8. **A továbbtanulás, továbbképzés lehetőségeit** szabályozó rendelkezések: Mt. 103. § (4) bekezdés; 110-116. §; Kjt. 39. § (1) bekezdés; a **pedagógus-továbbképzésről** és pedagógus-szakvizsgáról szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm.r.. A tanulmányi szerződés esetén a tanulmányi költségeket vagy azok egy részét fedező munkáltatói támogatás összege az intézmény anyagi lehetőségeinek függvénye. Ha az intézményi tantárgyfelosztás lehetővé teszi, tanulmányi célok miatt heti 1 tanítás nélküli napot biztosít a munkáltató.

VI. A munkahelyi jóléti rendszerhez kapcsolódó szabályok

- **munkaruha-juttatás:** Mt. 165 § (1) bekezdés; Kjt. 79. § A munkaruha-jegyzék, munkaruha juttatásra jogosító munkakörök, a munkaruha, valamint a kihordási idő jelen szerződés ... számú melléklete tartalmazza A munkaruhák a juttatási időeltelével a munkavállaló tulajdonába mennek át:

- a hatályos jogszabályok alapján adó- és tb-köteles ruhapénz, a szakszervezet előzetes véleménye birtokában, a fenntartó hozzájárulásával az intézményi megtakarítások terhére fizethető;

- a munkáltató a 78/1993. (V. 12.) Korm r. alapján biztosítja a munkavállalók munkába járás költségei meghatározott részének térítését;

- a kiküldetésben lévő dolgozó, élelmezés címén **napidíjat** számol el, melynek összege a **hatályos 278/2005 (XII.20.) Korm. r.** alapján – a fenntartó hozzájárulásával - **intézményünkben napi 500.- Ft**;

- **saját gépkocsi használatát** - a fenntartó hozzájárulásával - a munkavégzéssel összefüggésben az igazgató engedélyezheti, az igazgató esetében az utalványozásra jogosult személy;

- a munkáltatóval közalkalmazotti jogviszonyban állók a munkáltató döntése alapján, havi 4.500.- Ft összegű **étkezési utalványra, természetbeni étkezés esetén havi 9.000.- Ft értékű adómentes természetbeni jutásra** jogosultak munkavégzésük és rendes szabadságuk időtartama, továbbá - a fenntartó hozzájárulásával - a GYES, betegség első hónapja alatt;

- a munkavállaló indokolt kérelmére - a fenntartó hozzájárulásával - a munkáltató szakszervezettel véleményezett döntése alapján **albérteti hozzájárulás adható;**

- ha a fenntartó erre összeget biztosít a jogszabályban előírtak alapján (maximum 15.000.- Ft) összegben adómentes beiskolázási segély adható. Az igényelbírálás szempontjait a munkáltató a szakszervezettel egyeztetni köteles;

- a rendkívüli munkáltatói segély intézményi feltételeit - a fenntartó hozzájárulásával - tartalmazza a jelen szerződés ... számú mellékletében;

- a fizetéselőleg szabályai adott gazdasági évre vonatkoznak, írásban kell igényelni és összege a mindenkori minimálbér ötszörös összegénél magasabb nem lehet, és visszafizetésének leghosszabb időtartama 6 hónap. A visszafizetés az illetményből való levonással történik. Amennyiben a munkáltatóhoz több fizetéselőleg-kérő lap is érkezett, döntése előtt a szakszervezettel egyeztetni köteles;

- a munkáltató nyugdíjas közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonyának megszűnésekor adómentes, 15 000 forintot meg nem haladó összeget adhat, ha intézményünkben munkáját kimagaslóan végezte és legalább ... évet alkalmazásban töltött;

- a munkáltatói lakásépítés-támogatás intézményi feltételeit és mértékét - a fenntartó hozzájárulásával - tartalmazza a jelen szerződés ... számú mellékletében, valamint a Kjt. 78/A. §-ra figyelemmel;

- illetményföld-juttatás, a kedvezményes üdülletés, a nyugdíjpénztári támogatások stb. intézményünkben alkalmazott szabályai - a fenntartó hozzájárulásával - a jelen szerződés ... számú mellékletében;

- a Kjt. 79/A. §-a alapján, figyelemmel Sza. 1. számú mellékletének 5.5. pontjára, az intézmény közalkalmazottai a mindenkori adó- és tb-mentes összeghatárig terjedő mértékű, jelenleg évi 2.000.-Ft összegű, költségtérítésre jogosultak, az illetmények kötelező bankszámlára utalásával együtt járó költségek, illetve azok egy részének fedezésére.

VII. Mellékletek

- Jegyzéke: M/1- M/... -ig

Kelt: hely, dátum

P. h.

.....
Munkáltató

.....
Szakszervezet

A jelen dokumentum 2006.10.01. napjától hatályos.

Javaslat a munkaidő-nyilvántartás megszervezésére

A kollektív szerződés aktualitását a **közalkalmazottak jogállásáról** szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú **138/1992.(X.8.) Korm. rendelet** (Vhr.) 7. § (1) bekezdése adja. Éppen ezért ezt a bekezdést elemezve *dólt betűvel* közé tesszük annak pontos szövegét, azt követően pedig a magyarázatot.

1) A Vhr. 7. § (1) bekezdés első mondata: „A kollektív szerződés, ennek hiányában a munkáltató határozza meg, hogy a munkaidő óvodai foglalkozásokkal, tanítási órákkal, kollégiumi foglalkozásokkal (a továbbiakban együtt: tanítás) le nem kötött részében melyek azok a feladatok, amelyek a pedagógusnak a nevelési-oktatási intézményben, és melyek azok a feladatok, amelyeket a nevelési-oktatási intézményen kívül lehet teljesítenie.”

Legfontosabb, hogy „listázásra kerüljenek” azok a feladatok, amelyek a **közoktatásról** szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.) Első számú melléklet Harmadik rész II/6. és II/9 pontjában foglaltak. Ezután kell összevetni, van-e helyi specialitás, amely ezeket a feladatokat növelheti, kiegészítheti, helyettesítheti. Javasolom tehát csoportosítani, melyek azok a feladatok, tevékenységek, amelyek folytatása

a) kizárólag csak az intézményben lehetséges (pl. anyakönyvek, okiratok megírása, naplók beírása, ugyanis ezek mint hivatalos dokumentumok az intézményből ki nem vihetők, vagy pl. országos mérési feladatok ellenőrzése stb.);

b) az intézményben, és azon kívül is lehetséges (pl. dolgozatok javítása, órára való felkészülés, tanmenet elkészítése, ünnepségre való készülés, dekoráció készítése stb.) – és amennyiben ezt meghatározzuk, akkor arról is rendelkezni kell, hogy mitől függ ennek ellátása, milyen lehetőség van az alternatíva választására -;

c) csak az intézményen kívül lehetséges (pl. családlátogatás, óvoda, iskola vagy Nevelési Tanácsadó látogatása, tanulmányi kirándulás, kerületi továbbképzés, intézményen kívüli tanulói kíséret, ünnepségekre való készülés, verseny stb.) (A zárójelbe tett, felsorolt tevékenységek kizárólag csak például szolgálnak!)

Ha a tevékenységek csoportja elkészült, akkor reálisan fel kell mérni, mit és hogyan lehet ellátni. Ugyanis ha pl. a dolgozatot csak az intézményben lehet javítani, akkor kérdés, van-e arra mód, hogy az intézményben zavartalanul dolgozni lehet?

2) A Vhr. 7. § (1) bekezdés második mondata: „A nevelési-oktatási intézményekben vezetett munkaidő-nyilvántartásnak tartalmaznia kell a tanítással le nem kötött munkaidő keretében ellátott feladatokat, külön megjelölve a nevelési-oktatási intézményben és a nevelési-oktatási intézményen kívül ellátott feladatokat.”

Amennyiben „túl” sok feladatot kell az intézményben teljesíteni, akkor elképzelhető, hogy adott héten a kollégáknak a rendes munkaidőn (heti 40 óra) túl keletkezik igazolt munkavégzése, és ez már rendkívüli munkavégzésnek minősül. Itt hívom fel a figyelmet arra, hogy míg a pedagógus kötelező óraszámának teljesítésére főszabály szerint a 2006.09.01. napjától bevezetett 2 havi időkeret vonatkozik, a rendes munkaidőn túl való rendkívüli munkavégzésre a heti elszámolás rendje az irányadó. Azaz ennek kifizetésére kötelezettsége keletkezik a munkáltatónak havonta. (A kifizetés helyett lehet alkalmazni azt, hogy a munkavállaló szabadidőt kap, ha ebben a munkáltatóval megállapodik a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 147. § (2) bekezdése szerint.)

3) A Vhr. 7. § (1) bekezdés harmadik mondata: „A szervezeti és működési szabályzat határozza meg a munkaidő-nyilvántartás vezetésének eljárási szabályait.” Ehhez fontos tudni azt, hogy a munkáltatónak igazolnia kell (naponta!) a munkavállaló pedagógus tevékenységének tényleges ellátását. Ebből az következik, hogy az intézmény nyitva tartása alatt mindig kell lennie vezetőnek, vagy vezetőnek minősülő személynek (lsd. SZMSZ szerinti helyettesítési rend, továbbá a Vhr. 7. § (2) bekezdése). Eljárás szabályozásának minősül az például, hogy ha valaki otthon kívánja javítani az intézményből kivihető dokumentumnak minősülő dolgozatokat, akkor ezt előzetesen (1 nappal vagy konkrétan a hazamevetel előtt) be kell jelentse, vagy „csak” beírja a jelenléti ívbe, hogy dolgozatot javított otthon; vagy: eljárási rend szabályozása az is, ha a kollektíva elhatározza, hogy a kötelező óraszámokon kívül mindenkinek meghatározott feladattal 5 órát az intézményben kell tartózkodnia a héten és a fennmaradó, nem az intézményben letöltött munkaidőt mivel kell eltölteni, és hogyan kell jelelni. A szabályozás rendje tehát az adott közösség feladata, mintegy az intézményi „jogalkotás” szabályait a keretek között szabadon alkotva...

Ha a fentiekből az derül ki, hogy ezek helyett egyszerűbb 8.00-tól 16.30-ig mindenkinek beírni, hogy az intézményben tartózkodik, akkor felhívom a figyelmet munkaügyi ellenőrzés kockázatára, vagy a munkahelyen kívül, a munkaidő alatt történt balesetre.

A fentiek alapján leszűrhető, hogy a munkavállaló érdekévé is válik pontos munkaidő-nyilvántartás, nemcsak a munkáltatóé. Arra biztatok ezért mindenkit, hogy legyen minden munkavállalónak olyan jelenléti íve, amelyben pontosan követhető

a munkavégzés helye és típusa. Ez megoldható excell-táblázattal, vagy bármilyen papíralakú formátummal, ha azt tartalmazza, hogy az intézmény nyitvatartási idején belül a pedagógus mikor mit csinál, és ezek közül melyiket tevékenységet írja alá a munkáltató, azaz melyiket igazolja, melyiket nem (utóbbira példa lehet, ha valaki az intézmény teljes nyitvatartási idejében interneten magáncélú levelezést folytat. Ez sok esetben nem tilos, azonban nem tartozik a pedagógus munkakörébe).

Reprezentativitásról: ki köthet kollektív szerződést?

A **közalkalmazottak jogállásáról** szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 12/A. §-a rendelkezik a munkáltatónál reprezentatív szakszervezetek kollektív szerződés kötésének szabályairól. Ennek alapján munkáltatónál működő egyetlen szakszervezet jogosult a munkáltatóval a kollektív szerződést megkötni, ha közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25%-át [Kjt. 12/A. § (1) bekezdés]. Ha azonban a munkáltatónál több szakszervezet rendelkezik képvisellel, a kollektív szerződést valamennyi szakszervezet együttesen kötheti meg. Ennek feltétele, hogy a szakszervezetek közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25%-át. [Kjt. 12/A. § (2) bekezdés]. Ha az íménti, együttes kollektív szerződéskötés nem lehetséges, a reprezentatív [Kjt. 9. § (1) bekezdés] szakszervezetek együttesen köthetik meg a kollektív

szerződést, feltéve, ha a szakszervezetek közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25%-át. [Kjt. 12/A. § (3) bekezdés].

Ha a reprezentatív szakszervezetek együttes kollektív szerződéskötése nem lehetséges, a kollektív szerződést a munkáltatóval az a szakszervezet kötheti meg, amely közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 50%-át. [Kjt. 12/A. § (4) bekezdés].

„Végső” megoldásként: Ha a szakszervezetek kollektív szerződéskötése egyik felsorolt esetben sem lehetséges, a kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalást le lehet folytatni, de a kollektív szerződés megkötéséhez szükséges a közalkalmazottak jóváhagyása. A közalkalmazottaknak erről szavazniuk kell. A szavazás akkor érvényes, ha azon a közalkalmazottak legalább 50%-a részt vesz. [Kjt. 12/A. § (5) bekezdés].

Dr. Dudás Lilian jogtanácsos

JOGI PANORÁMA

Az nyári ülésszakon hozott törvények vagy törvénymódosítások széles jogalkalmazási területet ölelnek fel. Egy-egy törvény vagy rendelet módosítása több törvényre, ill. rendeletre is kiterjed. Valamennyi alább felsorolt új vagy módosított jogszabály a közoktatási terület számára társadalombiztosítási, munkajogi vagy azzal összefüggő, egyéb jogszabályi változásokat, ill. fontos oktatási minisztériumi tájékoztatót tartalmaz.

Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy némely jogszabályi rendelkezés hatálybalépése nem egy időben történik, főképp, ha a több törvényt vagy rendeletet módosít. Vannak olyan jogszabályok, amelyek hatályba léptető rendelkezése több A4-es oldalt is megtölt. Mi ezt a táblázatban csillaggal (*) jelezzük, mert helyhiány miatt ezeket a rendelkezéseket nem tudjuk a tájékoztatónkban közzé tenni. Kérjük, hogy mindegyikre legyenek figyelemmel a 2006.05.15.-09.27. közötti, a **Magyar Közlöny 61-117/2006.** számaiban megjelent jogszabályok alkalmazása során.

Megjelenés	MK	Hatályos	A jogszabály száma, rendelkezése
2006-05-31	65.	*	21/2006. (V. 31.) AB. h.: Az Alkotmánybíróság határozata
2006-06-02	67.	2006-06-03	2006. évi LIV. tv.: A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról
2006-06-02	67.	*	2006. évi LV. tv. A Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról
2006-06-08	69.	2006-06-16	24/2006. (VI. 8.) OM r.: A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény végrehajtásáról szóló 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet módosításáról
2006-06-08	69.	2006-06-13	25/2006. (VI. 8.) OM r.: Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 1/2006. (II. 17.) OM rendelet módosításáról
2006-06-29	79.	2006-07-05	1/2006. (VI. 29.) OKM r.: A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet módosításáról
2006-07-17	86.	*	2006. évi LVI. tv.: Egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról
2006-07-19	87.	*	Tájékoztató a hatósági közvetítői vizsga követelményrendszeréről
2006-07-21	88.	2006-08-04	3/2006. (VII. 21.) ÖTM r.: A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2006. október 1. napjára kitűzött választása, valamint a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választása eljárási határidőinek és hatánapjainak megállapításáról
2006-07-24	89.	2006-07-27	3/2006. (VII. 24.) OKM r.: A 2006/2007. tanév rendjéről szóló 4/2006. (II.24.) OM rendelet módosításáról
2006-07-24	89. I-II.	2006-08-01	5/2006. (VII. 24.) OKM r.: A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet kiegészítéséről
2006-07-25	90.	*	2006. évi LXIV. tv.: A Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény módosításáról
2006-07-25	90.	*	2006. évi LXV. tv.: Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosításáról
2006-07-25	90.	2006-08-01	2006. évi LXVII. tv.: A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény módosításáról
2006-07-28	93.	2006-08-01	167/2006. (VII.28.) Korm. r.: Az oktatási és kulturális miniszter feladat- és hatásköréről
2006-08-01.	96.		Tájékoztató az Országos Érdekegyeztető Tanács 2006. június 10-i, június 15-i, június 22-i és június 27-i üléseiről
2006-08-02	97.	*	2006. évi LXXI. tv.: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.) módosításáról
2006-08-02	97.	2006-08-01	2006. évi LXXII. tv.: A közszférában foglalkoztatottak jogviszonyáról szóló törvények módosításáról
2006-08-04	99.	2006-08-04	173/2006. (VIII.4.) Korm. r.: Az illetékhivatalok kijelöléséről
2006-08-31	108.	2006-09-01	186/2006. (VIII.31.) Korm. r.: A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992.(X.8.) Korm. rendelet (Vhr.) módosításáról
2006-09-27	117.		Tájékoztató az Országos Érdekegyeztető Tanács 2006. augusztus 28. napi tárgyalásáról